

LEGE

privind modificarea unor acte normative (facilitarea utilizării soluției informatice a ședințelor de judecată)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 514 din 06 iulie 1995, privind organizarea judecătorească (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 58 art. 641) cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 14¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 14¹. Accesul la bazele electronice de date

În scopul obținerii datelor și informațiilor necesare realizării procedurii de comunicare a citațiilor, a altor acte de procedură, precum și îndeplinirii oricărei atribuții proprii activității de judecată, instanțele judecătorești au drept de acces direct la bazele de date electronice sau la alte sisteme de informare deținute de autorități și instituții publice.”.

Art. II – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225 din 30 mai 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 100

alineatul (1¹), va avea următorul cuprins:

„(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali, persoanelor care exercită profesii juridice, precum și persoanei fizice asistată de avocat prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care acestea sunt conectate prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în actul ce atestă împuternicirea de reprezentare în judecată sau în alte acte ce confirmă utilizarea acesteia, precum și la adresa electronică identificată prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrelor de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.”;

se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:

„(1²) Actele de procedură expediate prin intermediul mijloacelor electronice se consideră comunicate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.”.

2. La articolul 102 :

alineatul (2) textul „În cauzele de urgență, participanții”, se substituie cu cuvântul „Participanții”;

se completează cu alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care instanța dispune desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință, citația sau înștiințarea cuprinde mențiunea expresă privind modalitatea de participare, precum și datele tehnice necesare accesării ședinței.”;

la alineatul (3), cuvântul „înmânează” se substituie cu cuvântul „comunică”;

la alineatul (4), cuvântul „înmânează” se substituie cu cuvântul „comunică”;

la alineatul (5), după textul „în persoană sau prin reprezentant,” se completează cu textul „precum și participarea acesteia prin videoconferință.”;

Se completează cu alineatul (6¹) cu următorul conținut:

„(6¹) Dacă destinatarul este un participant la proces prevăzut la art. 100 alin. (1¹), martor, expert, specialist și interpret, citația sau înștiințarea se expediază la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor, la adresa electronică indicată în alte acte ce confirmă utilizarea acesteia sau la adresa electronică identificată de instanță prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrului de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.”;

la alineatul (7), ultimul enunț va avea următorul cuprins: „Citațiile și înștiințările expediate la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor, sau la adresa electronică identificată de instanță prin intermediul registrului de stat a persoanelor juridice, se consideră comunicate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.”.

3. Articolul 107 se completează alineatul (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Dacă își schimbă adresa electronica după intentarea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligată să comunice instanței, precum și celorlalți participanți la proces noua adresă electronică. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se expediază la ultima adresă electronică cunoscută instanței și se consideră comunicată chiar dacă destinatarul nu mai utilizează acea adresă electronică.”.

4. La articolul 166:

alineatul (2) litera b¹), după textul „Programul integrat de gestionare a dosarelor” se completează cu textul „, adresa electronică din registrul de stat al persoanelor juridice”;

alineatul (7) se abrogă.

5. Se completează cu articolul 166¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 166¹.** Depunerea cererii de chemare în judecată prin mijloace electronice

(1) Cererea de chemare în judecată depusă în instanță prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, trebuie să fie dactilografiată și semnată cu semnătură electronică avansată calificată. Cererea de chemare în judecată trebuie să corespundă prevederilor art. 166.

(2) Cererea de chemare în judecată înaintată de autoritățile publice, persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice,

precum și de persoana fizică asistată de avocat, se depune în conformitate cu alin. (1).

(3) În cazul în care participanții la proces fac parte din categoria subiecților prevăzuți la alin. (2), reclamantul este obligat să transmită pârâtului și intervenientului, anterior sesizării instanței, copia cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate.

(4) Comunicarea prevăzută la alin. (3) se efectuează în modul stabilit la art. 100 alin. (1) sau prin intermediul adresei electronice a părții ori la adresa electronică înscrisă în registrul de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.

(5) În termen de 5 zile de la depunerea cererii de chemare în judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, reclamantul prezintă instanței de judecată, în conformitate cu art.167, pe suport de hârtie copiile cererii de chemare în judecată și ale înscrisurilor anexate, în numărul de exemplare necesar pentru comunicarea către pârâți și intervenienți a căror adresă electronică nu este cunoscută.”.

6. Articolul 167 alineatul (1) se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) dovada transmiterii către pârât și intervenient a copiei cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege;”

7. La articolul 171 alineatul (1) textul „art.166 și 167 alin.(1) lit. a), b), c) și e)” se substituie cu textul „art.166, 166¹ și 167 alin. (1) lit. a), b), c), d¹) și e),”.

8. Articolul 193 se completează cu alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) În cazul desfășurării ședinței de judecată prin videoconferință, completul de judecată participă din sala de ședință, care rămâne accesibilă publicului.”.

9. Se completează cu articolele 193¹ -193⁴:

„**Articolul 193¹**. Ședința de judecată desfășurată prin mijloace electronice

(1) Ședința de judecată desfășurată prin videoconferință reprezintă procedura judiciară realizată integral sau parțial prin mijloace tehnice disponibile instanței, cu participarea la distanță a participanților la proces, sau a martorilor, experților, specialiștilor și interpreților.

(2) La cererea motivată a unei părți sau din oficiu, instanța poate dispune desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință, dacă circumstanțele cauzei justifică această modalitate.

(3) În cazul apariției unor deficiențe tehnice în timpul ședinței de judecată, care limitează participarea efectivă a unuia sau mai multor participanți la proces, inclusiv martori, experți, specialiști sau interpreți, instanța poate dispune amânarea sau interpunerea ședinței de judecată. Ședința poate fi reluată după înlăturarea defecțiunii tehnice.

Articolul 193². Asigurarea participării efective la ședința de judecată desfășurată prin mijloace electronice

Dacă o parte sau un participant la proces nu poate participa efectiv la ședința de judecată, desfășurată fizic sau prin mijloace electronice, din cauza unor deficiențe tehnice sau a altor circumstanțe obiective care fac imposibilă participarea fizică ori conectarea prin mijloace electronice, instanța dispune organizarea ședinței de judecată într-un format adaptat, integral sau parțial, prin videoconferință.

Articolul 193³. Verificarea identității participanților

(1) Instanța verifică identitatea părților și a celorlalți participanți la ședința de judecată desfășurată prin videoconferință, prin prezentarea unui act de identitate valabil, aceștia fiind obligați să mențină camera video activă pe întreaga durată a ședinței de judecată, astfel încât identitatea lor să poată fi confirmată în condiții tehnice corespunzătoare.

(2) Identitatea participanților la proces și a altor persoane, modul de verificare și confirmarea prezenței acestora se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată.”.

10. La articolul 199 alineatul (3) se completează cu următoarea propoziție: „În cazul participării interpretului prin videoconferință, declarația de avertizare este semnată cu semnătură electronică avansată calificată.”.

Art. III. – Articolul 28 din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 70-73 art. 314) cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Autoritățile și instituțiile publice asigură, în condițiile legii, accesul direct al instanțelor judecătorești la datele din registrele de stat pe care le dețin sau le gestionează.”.

Art. IV. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24 octombrie 2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 382 se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) Citația și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică procurorului, agentului constatat, comisiei administrative, autorităților publice, persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali, persoanelor care exercită profesii juridice, precum și persoanelor fizice asistate de apărător prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care acestea sunt conectate prin adresa electronică indicată în actul depus în instanță, în actul ce atestă împuternicirea de reprezentare în judecată sau în alte acte ce confirmă utilizarea acesteia, precum și la adresa electronică identificată prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrului de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.

(2²) Citația și actele de procedură expediate prin intermediul mijloacelor electronice se consider comunicate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.”.

2. La articolul 443 alineatul (1) se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

„c¹) adresa electronică a persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, după caz;”.

3. La articolul 448, alineatul (4) se completează cu textul „prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată.”.

4. La articolul 452 alineatul (1), se completează cu următorul text: „inclusiv prin utilizarea videoconferinței, completul de judecată participând din sala de ședință, care rămâne accesibilă publicului.”.

5. Articolul 453 alineatul (1) se completează cu litera c) cu următorul cuprins: „c) în cazul desfășurării ședinței de judecată prin videoconferință, citația sau înștiințarea va cuprinde mențiunea privind modalitatea de participare, precum și datele tehnice necesare accesării ședinței.”.

6. Se completează cu alineatele 455²-455⁴:

„**Articolul 455²**. Ședința de judecată desfășurată prin mijloace electronice

(1) Ședința de judecată desfășurată prin videoconferință reprezintă procedura contravențională realizată integral sau parțial prin mijloace tehnice disponibile instanței, cu participarea la distanță a participanților la procesul contravențional.

(2) La cererea motivată a unui participant la procesul contravențional sau din oficiu, instanța poate dispune desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință, dacă circumstanțele cauzei justifică această modalitate.

(3) În cazul apariției unor deficiențe tehnice în timpul ședinței de judecată, care limitează participarea efectivă a unuia sau mai multor participanți la procesul contravențional, instanța poate dispune amânarea sau întreruperea ședinței de judecată. Ședința poate fi reluată după înlăturarea defecțiunii tehnice.

Articolul 455³. Asigurarea participării efective la ședința desfășurată prin mijloace electronice

Dacă un participant la procesul contravențional nu poate participa efectiv la ședința de judecată, desfășurată fizic sau prin mijloace electronice, din cauza unor deficiențe tehnice sau a altor circumstanțe obiective care fac imposibilă participarea fizică ori conectarea prin mijloace electronice, instanța dispune organizarea ședinței de judecată într-un format adaptat, integral sau parțial, prin videoconferință.”.

Articolul 455⁴. Verificarea identității participanților

(1) Instanța verifică identitatea participanților la procesul contravențional la ședința de judecată desfășurată prin videoconferință, prin prezentarea unui act de identitate valabil, participanții fiind obligați să mențină camera video activă pe întreaga durată a ședinței de judecată, astfel încât identitatea acestora să poată fi confirmată în condiții tehnice corespunzătoare.

(2) Identitatea participanților la procesul contravențional, modul de identificare și confirmarea prezenței acestora se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată.”.

Art. IV. Legea insolvenței nr. 149/2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.193–197, art.663), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4 alineatul (2), se completează cu textul „acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri, în special mijloacelor electronice de comunicație”.

2. Se completează cu articolul 6¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 6¹.** Comunicarea și transmiterea actelor prin mijloace electronice

(1) Citarea, notificarea și înștiințarea participanților la proces de către instanța de insolvență, administratorul provizoriu, administratorul insolvenței sau lichidatorul se realizează, de regulă, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace electronice care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, la adresa electronică indicată în actele depuse la dosar sau în alte acte ce confirmă utilizarea mijloacelor de comunicare electronică ori la adresa electronică a participantului identificată prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrului de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.

(2) Participanții la procesul de insolvență pot transmite cereri, demersuri și alte acte necesare exercitării drepturilor și îndeplinirii obligațiilor lor, către instanța de insolvență, administratorul provizoriu, administratorul insolvenței sau lichidatorul, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace electronice care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, la adresa electronică a acestora, comunicată sau utilizată anterior.

(3) Participanții la procesul de insolvență care sunt autorități publice, persoane juridice, întreprinzători individuali sau persoane care exercită profesii juridice, precum și persoanele fizice asistate de avocat transmit actele prevăzute la alin. (2) prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace de comunicare electronică care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui.

(4) Actele transmise prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor ori prin alte mijloace de comunicare electronică care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui se consideră recepționate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.

(5) Participantul la procesul de insolvență sau reprezentantul acestuia este obligat să comunice instanței de insolvență, precum și celorlalți participanți la proces orice schimbare a adresei electronice intervenită după pornirea procesului. În lipsa unei asemenea comunicări, citațiile sau înștiințările se expediază la ultima adresă electronică cunoscută și se consideră recepționate, chiar dacă destinatarul nu mai utilizează acea adresă electronică.”.

3. La articolul 9:

alineatul unic devine alineatul (1).

se completează cu alineatul (2), cu următorul cuprins:

„(2) Cererea introductivă înaintată de autoritățile publice, persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice, precum și de persoana fizică asistată de avocat trebuie să fie dactilografată și semnată cu semnătură electronică avansată calificată se depune prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.”.

4. La articolul 29 alineatul (4), se completează cu următorul enunț:

„(4) Raportul și tabelul preliminar al creanțelor trebuie să fie dactilografiate și se transmit prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată.”.

Art. V. – Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19 iulie 2018 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 466), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 207 alineatul (2) litera h), textul „ și art. 212 alin. (1)” se substituie cu textul „ , art. 212 alin. (1), art. 212¹”.

2. La articolul 211 alineatul (1):

litera b), după textul „ domiciliul sau sediul acestuia” se completează cu textul „ precum și adresa electronică dacă dispune de aceasta”;

litera c), după textul „legal sau împuternicit și adresa lui” se completează cu textul „ precum și adresa electronică dacă dispune de aceasta”;

litera d), textul „și sediul acesteia” se substituie cu textul „ , sediul acesteia, precum și adresa electronică dacă dispune de aceasta”.

3. Articolul 212 alineatul (1) se completează cu litera f), cu următorul cuprins:

„f) dovada transmiterii către pârât și terți a copiei cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege.”.

4. Se completează cu articolul 212¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 212¹.** Depunerea cererii de chemare în judecată prin mijloace electronice

(1) Cererea de chemare în judecată depusă în instanță prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, trebuie să fie dactilografiată și semnată cu semnătură electronică avansată calificată. Cererea de chemare în judecată trebuie să corespundă prevederilor art. 211.

(2) Cererea de chemare în judecată înaintată de autoritățile publice, persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice, precum și de persoana fizică asistată de avocat, se depune în conformitate cu alin. (1).

(3) În cazul în care participanții la proces fac parte din categoria subiecților prevăzuți la alin. (2), reclamantul este obligat să transmită pârâtului și terțului, anterior înaintării acțiunii în contencios administrativ, copia cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate.

(4) Comunicarea prevăzută la alin. (3) se efectuează în modul stabilit la art. 96-114.

(5) În termen de 5 zile de la depunerea cererii de chemare în judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, reclamantul prezintă instanței de judecată, în conformitate cu art. 212, pe suport de hârtie copiile cererii de chemare în judecată și ale înscrisurilor anexate, în numărul de exemplare necesar pentru comunicarea către pârâți și terți a căror adresă electronică nu este cunoscută.”.

5. Articolul 218 se completează cu litera a¹), cu următorul cuprins:

„a¹) examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ pot avea loc inclusiv prin videoconferință, în acest caz, citația sau înștiințarea cuprinde mențiunea privind modalitatea de participare, precum și datele tehnice necesare accesării ședinței de judecată. Completul de judecată participă din sala de ședințe a instanței, care rămâne accesibilă publicului.”.

Art. VI. Prezenta lege intră în vigoare după 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (facilitarea utilizării soluției informatice a ședințelor de judecată)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (facilitarea utilizării soluției informatice a ședințelor de judecată), a fost elaborat de Ministerul Justiției în baza propunerilor formulate de Grupul de lucru pentru modificarea legislației procesuale în scopul facilitării utilizării soluției informatice a ședințelor de judecată (SIaS), aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 423 din 5.12.2025.

Grupul de lucru este constituit din membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, precum și din reprezentanți ai instanțelor judecătorești, ai Agenției de Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească și ai Ministerului Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Prezentul proiect de lege a fost elaborat în vederea realizării măsurii 7.3.10 – *”Construirea în continuare a unei administrații mai eficiente, moderne, digitale și ușor de manevrat a sectorului justiției”*, prevăzută în *Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027*, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 260/2025*.

Principalul obiectiv al acestui proiect constă în revizuirea legislației procesuale, în vederea extinderii utilizării soluțiilor informatice în desfășurarea ședințelor de judecată, precum și a digitalizării anumitor proceduri judiciare, pentru sporirea eficienței, transparenței și accesului facil la justiție.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În contextul negocierilor cu Comisia Europeană, Republica Moldova și-a asumat un set de angajamente, a căror implementare urmează a fi susținută prin suport bugetar direct din partea Uniunii Europene. Condiționalitățile aferente au fost aprobate prin *Hotărârea Guvernului nr. 260/2025* și sunt prevăzute în *Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027 (în continuare – Agenda de reforme)*.

Din prevederile pct. 7.3.10 din Agenda de reforme, care vizează *„Constituirea în continuare a unei administrații mai eficiente, moderne, digitalizate și ușor de utilizat a sectorului justiției”*, rezultă necesitatea realizării următoarelor obiective:

- Implementarea sistemului informațional e-Dosar judiciar, astfel încât acesta să fie utilizat la soluționarea și prelucrarea a cel puțin 15% din cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești;

- Asigurarea funcționalității Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (*în continuare -PIGD*), astfel încât acesta să acopere integral toate cauzele, cu garantarea accesului la toate datele în format electronic;

În acest context, se impune revizuirea legislației procesuale, în vederea extinderii utilizării soluțiilor informatice în desfășurarea ședințelor de judecată, precum și a digitalizării unor proceduri judiciare, în scopul sporirii eficienței, transparenței și accesului la justiție.

Totodată, analiza cadrului normativ aplicabil și a practicii existente relevă că utilizarea videoconferinței în cadrul proceselor judiciare nu este suficient dezvoltată și nici reglementată în mod corespunzător pentru a constitui o modalitate eficientă de desfășurare a ședințelor de judecată, această situație fiind determinată inclusiv de caracterul limitat al reglementărilor legale.

În acest sens, prin *Legea nr. 17/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative*, au fost introduse anumite reglementări în Codul de procedură civilă (*în continuare - CPC*) privind utilizarea videoconferinței. Acestea vizează însă situații limitate și nu instituie o regulă generală de participare la distanță.

Astfel, potrivit art. 213 alin. (3) din CPC, „*participantul la proces care nu se poate prezenta în ședința de judecată din cauza aflării peste hotarele Republicii Moldova, din cauza executării pedepsei în penitenciarele din Republica Moldova, din cauza internării într-o instituție medicală sau a dizabilităților locomotorii poate fi audiat prin intermediul videoconferinței, la cerere sau din oficiu*”.

De asemenea, conform art. 216 alin. (1¹) din CPC, „*în cazul imposibilității de a se prezenta în ședință, la cererea participanților, a martorului sau din oficiu, instanța poate dispune audierea martorului prin intermediul videoconferinței*”.

Aceste dispoziții condiționează utilizarea videoconferinței de existența unor situații specifice și, în practică, de prezența participantului în anumite locații instituționale, precum *misiuni diplomatice, instituții penitenciare, instituții medicale, birouri notariale*, ceea ce limitează în mod semnificativ flexibilitatea și accesibilitatea acestei modalități de participare.

În consecință, utilizarea videoconferinței este reglementată preponderent ca o măsură excepțională, aplicabilă în situații strict determinate, fără a fi consacrată ca un mecanism cu aplicabilitate generală în desfășurarea ședințelor de judecată. Cadrul normativ în vigoare nu permite participarea la distanță a părților în toate situațiile în care acestea nu se pot prezenta fizic în fața instanței din motive obiective, inclusiv cele legate de distanță, costuri, constrângeri de timp sau alte circumstanțe similare.

Această limitare afectează accesul efectiv la justiție și eficiența procedurilor judiciare, în condițiile în care mijloacele tehnice necesare participării la distanță sunt disponibile și ar permite desfășurarea proceselor într-un mod mai rapid, mai flexibil și eficient.

Totodată, la nivelul sistemului judiciar au fost implementate soluții informatice, precum Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD) și aplicația e-Dosar judiciar. Cu toate acestea, cadrul normativ în vigoare nu conține reglementări

suficiente care să asigure valorificarea deplină a acestor instrumente în cadrul procedurilor civile, contravenționale, administrative și de insolvență, în special în ceea ce privește comunicarea actelor și desfășurarea ședințelor de judecată prin mijloace electronice.

În acest context, deficiențele identificate evidențiază necesitatea intervenției legislative în vederea extinderii utilizării instrumentelor digitale și reglementării participării la distanță în cadrul proceselor judiciare.

Dreptul comparat¹ relevă faptul că alte state au dezvoltat un cadru normativ mai avansat în acest domeniu. Spre exemplu, în **Germania**, Codul de procedură civilă² permite desfășurarea ședințelor de judecată prin videoconferință încă din anul 2002. Astfel, în procesele civile, instanța de judecată poate dispune participarea la ședință a părților, reprezentanților acestora, precum și a martorilor și experților fără prezența fizică în sala de judecată, prin transmiterea în timp real a imaginilor și a sunetului. Participanții pot lua parte la ședință din orice locație care permite desfășurarea neîntreruptă a procedurii și asigurarea condițiilor tehnice necesare.

Totodată, pentru garantarea principiului publicității ședinței de judecată, judecătorii participă din sala de ședințe a instanței, aceasta rămânând accesibilă publicului.

Desfășurarea ședințelor de judecată prin videoconferință în Germania este condiționată de prezența judecătorului în sala de ședințe, fiind asigurat accesul publicului, în conformitate cu principiul publicității procesului. Totuși, la nivelul sistemului judecătoresc german au fost inițiate propuneri de reformă care vizează flexibilizarea acestei cerințe, inclusiv prin posibilitatea transmiterii ședinței într-o sală special amenajată, accesibilă publicului, fără prezența fizică a judecătorului în sala tradițională de judecată.³

În **Polonia**, posibilitatea desfășurării ședințelor de judecată prin videoconferință a fost introdusă în primăvara anului 2020, ca o soluție temporară în contextul pandemiei COVID-19. Conform noilor reguli, videoconferința putea fi aplicată preponderent în procesele civile și, într-o măsură mai limitată, în procesele penale.⁴

Reieșind din experiența, în general, pozitivă a utilizării acestui procedeu tehnic, în luna august a anului 2022, Codul de procedură civilă al Poloniei a fost completat cu o prevedere nouă, aplicabilă din 1 ianuarie 2023⁵, care permite judecătorului de a dispune desfășurarea ședinței de judecată prin mijloace de comunicare la distanță. În

¹ <https://aaij.justice.md/wp-content/uploads/2024/04/Raport-monitorizare-videoconferinta-USAID.pdf>

² Art. 128a alin. (1) al Codului de procedură civilă al Germaniei.

³ Digitalizarea procedurii civile în Germania,

<https://www.nortonrosefulbright.com/en/knowledge/publications/3bc3c34a/digitalisation-of-civil-proceedings-in-germany>

⁴ Ședințele online desfășurate zilnic în instanțele de judecată în baza unor măsuri legislative provizorii

https://www.prawo-pl.translate.google.pl/prawnicy-sady/e-rozprawy-w-sadach-brakuje-systemu-i-przepisow.510031.html?x_tr_sl=-de&x_tr_tl=en&x_tr_hl=en&x_tr_pto=wapp.

⁵ Art. 151 al Codului de procedură civilă al Poloniei (Locul desfășurării ședinței. Desfășurarea ședinței de la distanță), https://sip.lex-pl.translate.google.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/kodeks-postepowania-cywilnego-16786199/art151?x_tr_sl=-de&x_tr_tl=en&x_tr_hl=en&x_tr_pto=wapp&x_tr_hist=true.

asemenea situații, participantul la proces se poate conecta online aflându-se în sediul unei alte instanțe de judecată sau, după caz, într-o instituție penitenciară, dacă acesta este privat de libertate, imaginile și sunetul fiind transmise între aceste două locații.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

I. Comunicarea actelor prin intermediul mijloacelor electronice

- Prin prezentul proiect de lege se propune modificarea cadrului normativ aplicabil comunicării actelor de procedură, prin reglementarea expresă a utilizării mijloacelor electronice în activitatea instanțelor judecătorești și în raporturile procesuale dintre instanță și participanții la proces. Intervențiile legislative urmăresc instituirea unui mecanism unitar, adaptat exigențelor digitalizării justiției, care să permită transmiterea actelor de procedură într-o modalitate rapidă, eficientă și previzibilă.

Astfel, se propune realizarea unei completări în *Legea privind organizarea judecătorească nr. 514/1995* cu **art. 14¹**, prin care se instituie dreptul instanțelor judecătorești de a avea acces direct la bazele de date electronice și la alte sisteme informaționale gestionate de autorități și instituții publice, în vederea obținerii adreselor electronice necesare în scopul comunicării citațiilor, altor acte de procedură, precum și exercitării atribuțiilor specifice activității de judecată. În corelare cu această modificare, se propune completarea **art. 28** al *Legii nr. 71/2007 cu privire la registre*, astfel încât autoritățile și instituțiile publice să asigure, în condițiile legii, accesul direct al instanțelor la datele din registrele de stat pe care le dețin sau le gestionează. Această intervenție creează suportul instituțional necesar pentru identificarea adreselor electronice relevante și pentru utilizarea efectivă a mijloacelor de comunicare electronică ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestora.

Modificări operate în Codul de procedură civilă

Modificările propuse la Codul de procedură civilă urmăresc instituirea unui cadru normativ coerent privind comunicarea actelor de procedură prin intermediul mijloacelor electronice, în special prin utilizarea Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Astfel, modificările operate la **art. 100 alin. (1¹)** vizează extinderea categoriei subiecților cărora li se comunică actele de procedură prin intermediul mijloacelor electronice. Dacă reglementarea în vigoare are în vedere, în principal, autoritățile publice, persoanele juridice de drept privat și avocații, intervenția propusă extinde cercul subiecților vizati, incluzând toate persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice, precum și persoanele care sunt asistate de un avocat.

Totodată, intervenția reglementează expres posibilitatea comunicării actelor de procedură prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, inclusiv la adresele electronice indicate de participanți sau identificate de instanță prin intermediul platformelor guvernamentale ori al registrelor de stat aferente persoanelor juridice și profesiilor juridice.

Raționamentul de selectarea a subiecților vizați derivă din faptul că ei dispun, prin natura activității lor, de infrastructura tehnică necesară (echipamente informatice, acces la internet și semnături electronice avansate calificate). Instituirea acestei obligații nu reprezintă o sarcină disproporționată, ci o adaptare a procesului judiciar la realitățile profesionale actuale, unde interacțiunea digitală este deja o normă în raporturile cu alte instituții ale statului. Această categorie de subiecți prezintă cea mai înaltă rată de trasabilitate digitală. Identificarea adreselor electronice se fundamentează pe interoperabilitatea cu resursele informaționale de stat, precum registrul de stat al persoanelor juridice și registrele profesiilor juridice. Astfel, se elimină incertitudinea privind recepționarea actelor, deoarece adresa electronică utilizată este una oficială, asumată de subiect în raportul său cu statul.

În ceea ce privește modificările aduse la **art. 102**, acesta vizează reglementarea citării și înștiințării participanților la proces prin intermediul mijloacelor electronice. În acest sens, se prevăd:

- recunoașterea expresă a comunicării citațiilor și înștiințărilor prin mijloace electronice;
- instituirea obligației de a indica, în cazul ședințelor desfășurate prin videoconferință, modalitatea de participare și datele tehnice necesare;
- stabilirea prezumției de recepționare a actelor expediate la adresa electronică înregistrată sau identificată de instanță.

Aceste intervenții au ca scop asigurarea comunicării și prevenirea tergiversării procedurii prin invocarea nerecepționării actelor.

Completarea **art. 107 cu alin. (1)¹** instituie obligația părții sau a reprezentantului acesteia de a comunica instanței precum și celorlalți participanți la proces, orice schimbare a adresei electronice, sub sancțiunea considerării actelor comunicate la ultima adresă cunoscută ca fiind recepționate. Norma urmărește responsabilizarea participanților la proces și asigurarea continuității comunicării electronice.

Intervențiile asupra art. 166, precum și completarea Codului de procedură civilă cu art. 166¹, reglementează în mod coerent depunerea cererii de chemare în judecată prin mijloace electronice.

Astfel, **art. 166¹** instituie un mecanism specific aplicabil subiecților care dispun de adresă electronică și utilizează mijloace de comunicare electronică, reglementând atât depunerea cererii de chemare în judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu aplicarea semnăturii electronice avansate calificate, cât și obligația transmiterii directe, între părți, a copiei cererii și a înscrisurilor anexate, prin

mijloace electronice, cu prezentarea dovezii acestei transmiteri către instanța de judecată.

În acest sens, **alin. (1)** stabilește regula generală privind depunerea cererii de chemare în judecată în format electronic, prevăzând că aceasta trebuie să fie dactilografiată, semnată cu semnătură electronică avansată calificată și să corespundă prevederilor art. 166 din CPC. Obligația ca cererile de chemare în judecată depuse prin PIGD să fie dactilografiate și semnate cu semnătură electronică avansată calificată asigură lizibilitatea actelor și integritatea conținutului.

La **alin. (2)**, se instituie pentru o categorie de subiecți, obligația ca utilizarea mijloacelor electronice să nu mai aibă caracter opțional, ci să devină obligatorie, având în vedere că aceștia dispun, în mod obiectiv, de o adresă electronică. Astfel, se consacră obligația ca cererile de chemare în judecată formulate de acești subiecți să fie depuse în instanță exclusiv prin intermediul PIGD.

Prin **alin. (3)** se instituie obligația subiecților prevăzuți la alin. (2) de a transmite părților din proces copia cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, anterior sesizării instanței. În acest mod, obligația de comunicare prealabilă a actelor procedurale este transferată de la instanță către reclamant, cu scopul de a eficientiza faza inițială a procesului și de a responsabiliza participanții în gestionarea actelor de procedură. Această procedură degrevează resursele umane și financiare ale instanțelor de judecată, care nu mai sunt obligate să expedieze volume mari de documente prin poștă către părțile și intervenienții care dețin deja infrastructură digitală. Corelativ, intervenția de la **art. 167 alin. (1) lit. d¹** are rolul de a asigura respectarea acestei obligații, prin instituirea cerinței prezentării instanței dovezii transmiterii către părât și intervenient, ca element de control al îndeplinirii procedurii prelabile de comunicare.

Totodată, prin **alin. (5)** se instituie obligația reclamantului de a prezenta instanței, pe suport de hârtie, copiile cererii de chemare în judecată și ale înscrisurilor anexate, în situația în care părțile nu dispun de adresă electronică ori aceasta nu este cunoscută, inclusiv în cazul persoanelor fizice.

Prin această reglementare se instituie un mecanism, care permite utilizarea prioritara a comunicării electronice între subiecții care dispun de adresă electronică, fără a exclude aplicarea mijloacelor tradiționale în cazurile în care comunicarea electronică nu este posibilă.

Modificări operate în Codul contravențional

Modificările propuse la Codul contravențional, precum și completările acestuia cu noi dispoziții, urmăresc integrarea comunicării actelor de procedură prin intermediul mijloacelor electronice în cadrul procesului contravențional, în concordanță cu soluțiile propuse în procedura civilă.

Astfel, completarea **art. 382 cu alin. (2¹) și (2²)** instituie posibilitatea comunicării citației și a actelor de procedură ale instanței către autoritățile competente să soluționeze cauzele contravenționale, precum și către autoritățile publice,

persoanele juridice, întreprinzătorii individuali și persoanele care exercită profesii juridice prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Comunicarea se realizează inclusiv la adresele electronice indicate de participanți sau identificate prin intermediul platformelor guvernamentale ori al registrelor de stat, actele expediate prin acest sistem fiind considerate comunicate. Totodată, la alin. (2²) se stabilește momentul exact în care actele de procedură se consideră comunicate, respectiv data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem, este fundamentală pentru asigurarea securității juridice și pentru calcularea riguroasă a termenelor de contestare specifice materiei contravenționale. Această reglementare elimină ambiguitățile privind recepționarea actelor și oferă o trasabilitate digitală completă, prevenind tergiversarea procesului prin invocarea neprimirii citațiilor.

Modificările aduse **art. 443 alin. (1)** prin completarea **cu lit. c¹**) vizează includerea adresei electronice a persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, în vederea facilitării comunicării actelor de procedură prin mijloace electronice.

Intervenția asupra **art. 448 alin. (4)**, se instituie obligația depunerii în format electronic a contestației și a dosarului cauzei contravenționale de către agentul constator, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu aplicarea semnăturii electronice avansate calificate. În acest sens se elimină etapele intermediare de procesare fizică și expediere prin poștă a dosarului contravențional. Această automatizare a transferului de date asigură o recepție instantanee a dosarului de către instanța competentă, reducând considerabil termenele de pregătire a cauzei pentru examinare. Digitalizarea transmiterii dosarelor contravenționale permite agenților constatori să reducă cheltuielile legate de multiplicarea documentelor pe suport de hârtie și costurile aferente serviciilor poștale.

Prin aceste intervenții se creează condițiile necesare pentru utilizarea mai largă a mijloacelor electronice în procesul contravențional, atât în ceea ce privește comunicarea actelor de procedură, cât și transmiterea dosarelor către instanță, contribuind astfel la eficientizarea și accelerarea examinării cauzelor.

Modificări operate în Legea insolvenței nr. 149/2012

Modificările propuse la art. 4, 9 și 29 din Legea insolvenței nr. 149/2012, precum și completarea acesteia cu art. 6¹, urmăresc reglementarea utilizării mijloacelor de comunicare electronică în cadrul procedurii de insolvență, în vederea eficientizării comunicării actelor și a interacțiunii dintre participanți.

Astfel, completarea **art. 4 alin. (2)** consacră, la nivel de principiu, posibilitatea utilizării mijloacelor de comunicare electronică în desfășurarea procedurii de insolvență, oferind temei general pentru aplicarea acestor instrumente.

Completarea Legii insolvenței cu **art. 6¹** are ca scop reglementarea expresă a comunicării și transmiterii actelor prin mijloace electronice, în vederea adaptării procedurii la utilizarea instrumentelor digitale.

În acest sens, norma instituie regula potrivit căreia citarea, notificarea și înștiințarea participanților la proces se realizează, *de regulă*, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace de comunicare electronică care permit transmiterea și confirmarea primirii, la adresele electronice indicate de participanți sau identificate prin intermediul platformelor guvernamentale ori al registrelor de stat. Caracterul „*de regulă*” al acestei modalități reflectă aplicarea ei în situațiile în care participanții dispun de adresă electronică.

Totodată, se reglementează posibilitatea transmiterii cererilor, demersurilor și altor acte procedurale de către participanți prin mijloace electronice, asigurând astfel un circuit funcțional al actelor în cadrul procedurii. În același timp, pentru anumite categorii de participanți, precum autoritățile publice, persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice, precum și persoanele fizice asistate de avocat, se instituie utilizarea prioritara a acestor mijloace.

De asemenea, norma consacră prezumția de recepționare a actelor transmise prin mijloace electronice care asigură confirmarea primirii, precum și obligația participanților de a comunica orice modificare a adresei electronice, sub sancțiunea considerării actelor comunicate la ultima adresă cunoscută ca fiind recepționate.

Prin această intervenție se creează cadrul necesar pentru utilizarea mai largă a mijloacelor electronice în procedura de insolvență, contribuind la eficientizarea comunicării actelor și la desfășurarea mai rapidă a procedurii.

Modificarea **art. 9**, prin completarea cu **alin. (2)**, instituie posibilitatea depunerii cererii introductive prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace de comunicare electronică ce asigură transmiterea și confirmarea primirii, contribuind astfel la digitalizarea etapei de inițiere a procedurii de insolvență.

Totodată, completarea **art. 29 alin. (4)** reglementează transmiterea raportului și a tabelului preliminar al creanțelor în format electronic, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu aplicarea semnăturii electronice avansate calificate, asigurând o gestionare mai eficientă și operativă a creanțelor în cadrul procedurii.

Prin aceste intervenții se creează premisele utilizării mai extinse a mijloacelor electronice în procedura de insolvență, atât în ceea ce privește depunerea cererilor, cât și transmiterea documentelor între participanți, contribuind la eficientizarea desfășurării procedurii și la reducerea duratei acesteia.

Modificări operate în Codul administrativ

Modificările propuse la art. 207, 211 și 212 din Codul administrativ, precum și completarea acestuia cu art. 212¹, urmăresc reglementarea utilizării mijloacelor de

comunicare electronică în cadrul procedurii contenciosului administrativ, în vederea eficientizării comunicării actelor și a depunerii cererilor.

Modificarea **art. 207 alin. (2) lit. h)** are ca scop corelarea dispozițiilor privind inadmisibilitatea acțiunii în contencios administrativ cu noile cerințe referitoare la forma și modalitatea de depunere a cererii de chemare în judecată prin mijloace electronice.

În acest sens, se extinde trimiterea la norma care reglementează cerințele cererii de chemare în judecată, prin includerea referinței la art. 212¹, care instituie reguli privind depunerea cererii prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, utilizarea semnăturii electronice și transmiterea actelor prin mijloace electronice.

Intervențiile asupra **art. 211 alin. (1)** vizează completarea elementelor cererii de chemare în judecată cu adresa electronică a părților și a reprezentanților acestora, în măsura în care aceasta este disponibilă, facilitând astfel utilizarea mijloacelor electronice în comunicarea actelor de procedură.

Prin completarea cu **art. 212¹**, se instituie un mecanism specific aplicabil subiecților care dispun de adresă electronică și utilizează mijloace de comunicare electronică, reglementând atât depunerea cererii de chemare în judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu aplicarea semnăturii electronice avansate calificate, cât și obligația transmiterii directe, între părți, a copiei cererii și a înscrisurilor anexate, prin mijloace electronice, cu prezentarea dovezii acestei transmiteri către instanța de judecată. Acest mecanism este în concordanță cu soluțiile propuse la **art. 166¹** din Codul de procedură civilă.

În acest sens, se reglementează posibilitatea transmiterii cererii prin mijloace de comunicare electronică ce asigură confirmarea primirii, utilizarea adreselor electronice indicate de părți sau, în lipsa acestora, a celor identificate prin registrele de stat, precum și obligația depunerii cererii în instanță prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu anexarea dovezii transmiterii către ceilalți participanți la proces.

Prin aceste intervenții se creează un cadru normativ care permite utilizarea mai largă a mijloacelor electronice în procedura contenciosului administrativ, contribuind la eficientizarea comunicării actelor și la reducerea duratei examinării cauzelor.

II. Desfășurarea ședințelor de judecată prin mijloace electronice (videoconferință)

Intervențiile legislative au ca obiectiv transformarea utilizării videoconferinței dintr-o măsură excepțională într-un mecanism aplicabil ori de câte ori circumstanțele cauzei o justifică, asigurând astfel flexibilitatea desfășurării procesului și facilitarea accesului la justiție.

În acest sens, se instituie un mecanism general care permite desfășurarea ședințelor de judecată integral sau parțial prin mijloace electronice, cu participarea la distanță a participanților sau a martorilor, experților, specialiștilor și interpreților.

De asemenea, sunt prevăzute garanții procedurale menite să asigure desfășurarea efectivă a ședinței, inclusiv posibilitatea amânării sau întreruperii acesteia în cazul apariției unor deficiențe tehnice, precum și obligația instanței de a adapta formatul ședinței în situațiile în care participarea fizică sau conectarea prin mijloace electronice nu este posibilă.

Totodată, sunt reglementate aspecte privind verificarea identității participanților conectați la distanță, prin prezentarea unui act de identitate și menținerea camerei video active, precum și consemnarea acestor elemente în procesul-verbal al ședinței.

În procedura civilă, mecanismul desfășurării ședințelor de judecată prin mijloace electronice este reglementat prin completarea Codului de procedură civilă cu art. 193¹-193³, precum și prin modificările operate la art. 102 și art. 193.

Astfel, **art. 193¹** definește ședința de judecată desfășurată prin videoconferință ca o procedură judiciară realizată integral sau parțial prin mijloace tehnice disponibile instanței, cu participarea la distanță a participanților la proces sau a martorilor, experților, specialiștilor și interpreților. Totodată, norma stabilește că instanța poate dispune desfășurarea ședinței în această modalitate, la cererea motivată a unei părți sau din oficiu, atunci când circumstanțele cauzei justifică o asemenea măsură. De asemenea, sunt reglementate efectele apariției unor deficiențe tehnice în cursul ședinței, instanța având posibilitatea de a dispune amânarea sau întreruperea ședinței și reluarea acesteia după înlăturarea impedimentelor tehnice.

În strânsă corelare cu aceste reglementări, completarea **art. 193 cu alin. (3)** asigură respectarea principiului publicității ședinței de judecată, consacrand expres faptul că, în cazul desfășurării ședinței prin videoconferință, judecătorul participă din sala de ședințe a instanței, care rămâne accesibilă publicului. Prin această soluție se asigură compatibilitatea utilizării mijloacelor electronice cu garanțiile procesuale fundamentale ale ședinței publice.

Articolul 193² reglementează obligația instanței de a asigura participarea efectivă a părților și a celorlalți participanți la proces. În acest sens, în situația în care participarea fizică sau conectarea prin mijloace electronice nu este posibilă din cauza unor deficiențe tehnice ori a altor circumstanțe obiective, instanța dispune organizarea ședinței într-un format adaptat, integral sau parțial, inclusiv prin intermediul videoconferinței, în vederea garantării dreptului la apărare și a caracterului echitabil al procedurii.

Prin **art. 193³** se stabilesc regulile privind verificarea identității participanților conectați la distanță. Astfel, instanța verifică identitatea părților și a celorlalți participanți prin prezentarea unui act de identitate valabil, aceștia fiind obligați să mențină camera video activă pe întreaga durată a ședinței, pentru a permite confirmarea identității în condiții tehnice corespunzătoare. Modalitatea de identificare și confirmarea prezenței sunt consemnate în procesul-verbal al ședinței, în vederea asigurării legalității și transparenței procedurii.

În mod similar, în **procedura contravențională**, mecanismul desfășurării ședințelor de judecată prin mijloace electronice este reglementat prin completarea

Codului contravențional cu art. 455² și 455⁴, precum și prin modificările operate la art. 452, 453 și 456.

Astfel, completarea **art. 452 alin. (1)** consacră expres posibilitatea desfășurării ședințelor de judecată inclusiv prin utilizarea videoconferinței, menținând, în același timp, obligația ca judecătorul să participe din sala de ședințe a instanței, accesibilă publicului, în vederea respectării principiului publicității.

Modificările aduse **art. 453 alin. (1) lit. c)** instituie obligația ca, în cazul desfășurării ședinței prin videoconferință, citația sau înștiințarea să conțină mențiunea expresă privind modalitatea de participare, precum și datele tehnice necesare accesării ședinței, asigurând astfel informarea corespunzătoare a participanților.

Prin introducerea **art. 455²** se definește ședința de judecată desfășurată prin videoconferință ca o procedură contravențională realizată integral sau parțial prin mijloace tehnice disponibile instanței, cu participarea la distanță a participanților. Totodată, se stabilește că instanța poate dispune desfășurarea ședinței în această modalitate, la cererea motivată a participantului sau din oficiu, atunci când circumstanțele cauzei justifică o asemenea soluție. Norma reglementează, de asemenea, situațiile în care apar deficiențe tehnice, instanța având posibilitatea de a amâna sau întrerupe ședința și de a o relua după înlăturarea impedimentelor.

Articolul 455³ reglementează obligația instanței de a asigura participarea efectivă a participanților la proces. În acest sens, în situația în care participarea fizică sau conectarea prin mijloace electronice nu este posibilă din motive obiective ori din cauza unor deficiențe tehnice, instanța dispune organizarea ședinței într-un format adaptat, inclusiv prin intermediul videoconferinței.

Totodată, completarea **art. 453⁴** stabilește regulile privind verificarea identității participanților conectați la distanță, instanța având obligația de a verifica identitatea acestora prin prezentarea unui act de identitate valabil, participanții fiind obligați să mențină camera video activă pe întreaga durată a ședinței.

În procedura contenciosului administrativ, proiectul reglementează desfășurarea ședințelor de judecată prin intermediul videoconferinței, prin intervenția asupra **art. 218**, cu aplicarea a procedurii prevăzute în Codul de procedură civilă.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost examinate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul are un impact pozitiv asupra sectorului public, activității instanțelor judecătorești și a altor autorități implicate în procesul judiciar.

Introducerea și extinderea utilizării mijloacelor electronice pentru comunicarea actelor și desfășurarea ședințelor de judecată va contribui la simplificarea

procedurilor, reducerea volumului de lucru administrativ și o mai bună gestionare a dosarelor.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul de lege se circumscrie angajamentelor asumate în contextul negocierilor cu Comisia Europeană, a căror implementare urmează a fi susținută prin suport bugetar direct din partea Uniunii Europene, în conformitate cu Agenda de reforme aferentă Planului de creștere pentru anii 2025–2027.

Măsurile propuse, care vizează extinderea utilizării soluțiilor informatice în desfășurarea ședințelor de judecată și digitalizarea procedurilor judiciare, sunt în concordanță cu obiectivele stabilite la pct. 7.3.10 din Agenda de reforme, inclusiv implementarea sistemului informațional „e-Dosar judiciar” și asigurarea funcționalității depline a Programului integrat de gestionare a dosarelor.

În acest context, implementarea proiectului nu implică, în mod direct, cheltuieli bugetare suplimentare semnificative, întrucât se bazează pe infrastructura informațională deja existentă și pe sistemele informatice aflate în proces de dezvoltare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul are un impact pozitiv asupra sectorului privat, prin facilitarea accesului la justiție și reducerea costurilor aferente participării la procesele de judecată, în condițiile în care utilizarea mijloacelor electronice pentru comunicarea actelor și desfășurarea ședințelor permite diminuarea cheltuielilor legate de deplasare și timp, în special pentru persoanele juridice și întreprinzătorii individuali.

4.4. Impactul social

Nu este aplicabil

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Modificările propuse prin prezentul proiect au impact asupra datelor cu caracter personal, întrucât procesul de modernizare și digitalizare a procedurilor judiciare implică colectarea, accesarea, utilizarea, stocarea și transmiterea acestora prin intermediul mijloacelor electronice și al sistemelor informaționale interoperabile. Prelucrarea datelor va fi realizată strict în contextul aplicării prevederilor legale în vigoare, asigurându-se respectarea deplină a cerințelor stabilite de Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. În acest sens, implementarea noilor soluții digitale, precum utilizarea Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor și a sistemului de videoconferință, se va ghida după principiile fundamentale de legalitate, proporționalitate și minimizare a datelor, prelucrându-se doar informațiile strict necesare pentru îndeplinirea actului de justiție.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
<p>În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la directoriul Transparența decizională, secțiunea Anunțuri privind inițierea elaborării actelor normative. Anunțul poate fi vizualizat la accesând acest link https://justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-privind-modificarea-unor-acte-1</p> <p>Un anunț similar a fost plasat pe portalul guvernamental particip.gov.md, unde poate fi accesat la acest link.</p>
7. Concluziile expertizelor
Se va completa după parcurgerea etapei.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Prezentul proiect de lege nu va impune necesitatea modificării altor acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Ca urmare a adoptării proiectului de lege, nu se impune întreprinderea unor măsuri suplimentare pentru punerea în aplicare a prevederilor acestuia.

Secretarul de stat

Lilian APOSTOL

TABEL COMPARATIV
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(facilitarea utilizării soluției informatice a ședințelor de judecată)

	Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Art. I.	Legea nr. 514 din 06 iulie 1995, privind organizarea judecătorească (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 58 art. 641)		
1.		<p>Se completează cu articolul 14¹, cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 14¹. Accesul la bazele electronice de date</p> <p>În scopul obținerii datelor și informațiilor necesare realizării procedurii de comunicare a citațiilor, a altor acte de procedură, precum și îndeplinirii oricărei atribuții proprii activității de judecată, instanțele judecătorești au drept de acces direct la bazele de date electronice sau la alte sisteme de informare deținute de autorități și instituții publice.”.</p>	<p>Articolul 14¹. Accesul la bazele electronice de date</p> <p>În scopul obținerii datelor și informațiilor necesare realizării procedurii de comunicare a citațiilor, a altor acte de procedură, precum și îndeplinirii oricărei atribuții proprii activității de judecată, instanțele judecătorești au drept de acces direct la bazele de date electronice sau la alte sisteme de informare deținute de autorități și instituții publice.</p>
Art. II.	Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225 din 30 mai 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436), cu modificările ulterioare		
1.	<p>Articolul 100. Comunicarea actelor de procedură</p> <p>(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa</p>	<p>La articolul 100 alineatul (1¹), va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali, persoanelor care exercită profesii juridice, precum și persoanei fizice asistată de avocat prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care acestea sunt</p>	<p>Articolul 100. Comunicarea actelor de procedură</p> <p>(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de</p>

	<p>electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.</p> <p>(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.</p> <p>[...]</p>	<p>conectate prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în actul ce atestă împuternicirea de reprezentare în judecată sau în alte acte ce confirmă utilizarea acesteia, precum și la adresa electronică identificată prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrelor de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.”</p> <p>se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1²) Actele de procedură expediate prin intermediul mijloacelor electronice se consideră comunicate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.”.</p>	<p>chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.</p> <p>(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali, persoanelor care exercită profesii juridice, precum și persoanei fizice asistată de avocat prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care acestea sunt conectate prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în actul ce atestă împuternicirea de reprezentare în judecată sau în alte acte ce confirmă utilizarea acesteia, precum și la adresa electronică identificată prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrelor de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.</p> <p>(1²) Actele de procedură expediate prin intermediul mijloacelor electronice se consideră comunicate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.</p> <p>[...]</p>
2.	Articolul 102. Citația și înștiințarea judiciară	La articolul 102 : alineatul (2) textul „În cauzele de	Articolul 102. Citația și înștiințarea judiciară

(1) Instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

(2) În cauzele de urgență, participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții pot fi înștiințați sau chemați în judecată prin telegramă, prin telefon și la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace care să ateste înmînarea și primirea înștiințării sau citației.

(3) Citațiile și înștiințările se înmînează participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încît aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței.

(4) Citația se înmînează părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării. În cauzele urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreția instanței.

(4¹) Participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

(5) Prezentarea părții în instanță, în persoană sau prin reprezentant, acoperă orice viciu de înmînare a citației. Partea însă este în drept să ceară amînarea procesului dacă citația nu i s-a înmînat în termen.

(6) Citația sau înștiințarea se trimite

urgentă, participanții”, se substituie cu cuvîntul „Participanții”;

se completează cu alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care instanța dispune desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință, citația sau înștiințarea cuprinde mențiunea expresă privind modalitatea de participare, precum și datele tehnice necesare accesării ședinței.”;

la alineatul (3), cuvîntul „înmînează” se substituie cu cuvîntul „comunică”;

la alineatul (4), cuvîntul „înmînează” se substituie cu cuvîntul „comunică”;

la alineatul (5), după textul „în persoană sau prin reprezentant,” se completează cu textul „precum și participarea acesteia prin videoconferință.”;

Se completează cu alineatul (6¹) cu următorul conținut:

„(6¹) Dacă destinatarul este un participant la proces prevăzut la art. 100 alin. (1¹), martor, expert, specialist și interpret, citația sau înștiințarea se expediază la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor, la adresa electronică indicată în alte acte ce confirmă utilizarea acesteia sau la adresa electronică identificată de instanță prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrului de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.”;

la alineatul (7), ultimul enunț va avea

(1) Instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

(2) **Participanții** la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții pot fi înștiințați sau chemați în judecată prin telegramă, prin telefon și la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace care să ateste înmînarea și primirea înștiințării sau citației.

(2¹) În cazul în care instanța dispune desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință, citația sau înștiințarea cuprinde mențiunea expresă privind modalitatea de participare, precum și datele tehnice necesare accesării ședinței.

(3) Citațiile și înștiințările **comunică** participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încît aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței.

(4) Citația **comunică** părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării. În cauzele urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreția instanței.

(4¹) Participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

(5) Prezentarea părții în instanță, în persoană sau prin reprezentant **precum și**

la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces. Dacă persoana nu locuiește la adresa comunicată instanței, citația sau înștiințarea poate fi trimisă la locul ei de muncă sau la locul unde se află.

(7) Citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal. Citațiile și înștiințările expediate la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate.

următorul cuprins:

„Citațiile și înștiințările expediate la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor, sau la adresa electronică identificată de instanță prin intermediul registrului de stat a persoanelor juridice, se consideră comunicate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.”.

participarea acesteia prin videoconferință, acoperă orice viciu de înmânare a citației. Partea însă este în drept să ceară amânarea procesului dacă citația nu i s-a înmânat în termen.

(6) Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces. Dacă persoana nu locuiește la adresa comunicată instanței, citația sau înștiințarea poate fi trimisă la locul ei de muncă sau la locul unde se află.

(6¹) Dacă destinatarul este un participant la proces prevăzut la art. 100 alin. (1¹), martor, expert, specialist și interpret, citația sau înștiințarea se expediază la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor, la adresa electronică indicată în alte acte ce confirmă utilizarea acesteia sau la adresa electronică identificată de instanță prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrului de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.

(7) Citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal. **Citațiile și înștiințările expediate la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a**

			<p>dosarelor, sau la adresa electronică identificată de instanță prin intermediul registrului de stat a persoanelor juridice, se consideră comunicate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.</p>
<p>3.</p>	<p>Articolul 107. Schimbarea adresei sau a avocatului pe parcursul procesului</p> <p>(1) Dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo.</p> <p>(2) Partea este obligată să informeze instanța, nu mai târziu de 3 zile pînă la data ședinței de judecată, despre angajarea unui avocat, schimbarea sau renunțarea la serviciile avocatului, prezentînd instanței datele de contact ale noului avocat, inclusiv adresa electronică a acestuia.</p>	<p>Articolul 107 se completează alineatul (1¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Dacă își schimbă adresa electronica după intentarea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligată să comunice instanței, precum și celorlalți participanți la proces noua adresă electronică. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se expediază la ultima adresă electronica cunoscută instanței și se consideră comunicată chiar dacă destinatarul nu mai utilizează acea adresă electronică.”.</p>	<p>Articolul 107. Schimbarea adresei sau a avocatului pe parcursul procesului</p> <p>(1) Dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo.</p> <p>(1¹) Dacă își schimbă adresa electronica după intentarea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligată să comunice instanței, precum și celorlalți participanți la proces noua adresă electronică. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se expediază la ultima adresă electronica cunoscută instanței și se consideră comunicată chiar dacă destinatarul nu mai utilizează acea adresă electronică.</p> <p>(2) Partea este obligată să informeze instanța, nu mai târziu de 3 zile pînă la data ședinței de judecată, despre angajarea unui avocat, schimbarea sau renunțarea la serviciile avocatului, prezentînd instanței datele de contact ale noului avocat, inclusiv adresa</p>

4.	<p>Articolul 166. Forma și cuprinsul cererii de chemare în judecată</p> <p>(1) Oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.</p> <p>(2) În cererea de chemare în judecată se indică:</p> <p>a) instanța căreia îi este adresată;</p> <p>b) numele sau denumirea reclamantului, domiciliul ori sediul lui, numărul de identificare de stat (IDNO) – pentru persoane juridice și întreprinzători individuali și numărul de identificare personal (IDNP) – pentru persoane fizice; dacă reclamantul este o persoană juridică, datele bancare, numele reprezentantului și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de reprezentant dacă reclamantul locuiește în străinătate, adresa din Republica Moldova unde urmează a i se face comunicările despre proces;</p> <p>b¹) numărul de telefon și alte date de contact ale reclamantului persoană fizică; numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor și alte date de contact ale reclamantului persoană juridică;</p> <p>[...]</p> <p>(7) Cererea de chemare în judecată a</p>	<p>La articolul 166:</p> <p>alineatul (2) litera b¹), după textul „Programul integrat de gestionare a dosarelor” se completează cu textul „, adresa electronică din registrul de stat al persoanelor juridice”;</p> <p>alineatul (7) se abrogă.</p>	<p>electronică a acestuia.</p> <p>Articolul 166. Forma și cuprinsul cererii de chemare în judecată</p> <p>(1) Oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.</p> <p>(2) În cererea de chemare în judecată se indică:</p> <p>a) instanța căreia îi este adresată;</p> <p>b) numele sau denumirea reclamantului, domiciliul ori sediul lui, numărul de identificare de stat (IDNO) – pentru persoane juridice și întreprinzători individuali și numărul de identificare personal (IDNP) – pentru persoane fizice; dacă reclamantul este o persoană juridică, datele bancare, numele reprezentantului și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de reprezentant dacă reclamantul locuiește în străinătate, adresa din Republica Moldova unde urmează a i se face comunicările despre proces;</p> <p>b¹) numărul de telefon și alte date de contact ale reclamantului persoană fizică; numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor , adresa electronică din registrul de stat al persoanelor juridice și alte date de contact ale reclamantului persoană juridică;</p> <p>[...]</p> <p>(7) – <i>abrogat.</i></p>
----	--	--	--

	<p>reclamantului persoană fizică care este asistat în judecată de un avocat și cererea de chemare în judecată a reclamantului persoană juridică trebuie să fie dactilografiate și depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată.</p>		
5.		<p>Se completează cu articolul 166¹, cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 166¹. Depunerea cererii de chemare în judecată prin mijloace electronice</p> <p>(1) Cererea de chemare în judecată depusă în instanță prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, trebuie să fie dactilografiată și semnată cu semnătură electronică avansată calificată. Cererea de chemare în judecată trebuie să corespundă prevederilor art. 166.</p> <p>(2) Cererea de chemare în judecată înaintată de autoritățile publice, persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice, precum și de persoana fizică asistată de avocat, se depune în conformitate cu alin. (1).</p> <p>(3) În cazul în care participanții la proces fac parte din categoria subiecților prevăzuți la alin. (2), reclamantul este obligat să transmită pârâtului și intervenientului, anterior sesizării instanței, copia cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate.</p> <p>(4) Comunicarea prevăzută la alin. (3) se efectuează în modul stabilit la art. 100 alin.</p>	<p>Articolul 166¹. Depunerea cererii de chemare în judecată prin mijloace electronice</p> <p>(1) Cererea de chemare în judecată depusă în instanță prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, trebuie să fie dactilografiată și semnată cu semnătură electronică avansată calificată. Cererea de chemare în judecată trebuie să corespundă prevederilor art. 166.</p> <p>(2) Cererea de chemare în judecată înaintată de autoritățile publice, persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice, precum și de persoana fizică asistată de avocat, se depune în conformitate cu alin. (1).</p> <p>(3) În cazul în care participanții la proces fac parte din categoria subiecților prevăzuți la alin. (2), reclamantul este obligat să transmită pârâtului și intervenientului, anterior sesizării instanței, copia cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate.</p> <p>(4) Comunicarea prevăzută la alin. (3) se efectuează în modul stabilit la art. 100 alin. (1) sau prin intermediul adresei electronice a părții ori la adresa electronică înscrisă în</p>

		<p>(1) sau prin intermediul adresei electronice a părții ori la adresa electronică înscrisă în registrul de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.</p> <p>(5) În termen de 5 zile de la depunerea cererii de chemare în judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, reclamantul prezintă instanței de judecată, în conformitate cu art.167, pe suport de hârtie copiile cererii de chemare în judecată și ale înscrisurilor anexate, în numărul de exemplare necesar pentru comunicarea către pârâți și intervenienți a căror adresă electronică nu este cunoscută.”.</p>	<p>registrul de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.</p> <p>(5) În termen de 5 zile de la depunerea cererii de chemare în judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, reclamantul prezintă instanței de judecată, în conformitate cu art.167, pe suport de hârtie copiile cererii de chemare în judecată și ale înscrisurilor anexate, în numărul de exemplare necesar pentru comunicarea către pârâți și intervenienți a căror adresă electronică nu este cunoscută.</p>
6.	<p>Articolul 167. Actele care se anexează la cererea de chemare în judecată</p> <p>(1) La cererea de chemare în judecată se anexează:</p> <p>a) copiile de pe cererea de chemare în judecată și de pe înscrisuri, certificate de către parte, pe proprie răspundere, într-un număr egal cu numărul de pîrîți și de intervenienți, dacă ei nu dispun de aceste acte, plus un rînd de copii pentru instanță. Copiile vor fi certificate de către parte pentru conformitate cu originalul. Dacă înscrisurile și cererea de chemare în judecată sînt făcute într-o limbă străină, instanța dispune prezentarea traducerii lor în modul stabilit de lege;</p> <p>a¹) copia de pe actul de identitate al reclamantului persoană fizică;</p>	<p>Articolul 167 alineatul (1) se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„d¹) dovada transmiterii către pârât și intervenient a copiei cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege;”</p>	<p>Articolul 167. Actele care se anexează la cererea de chemare în judecată</p> <p>(1) La cererea de chemare în judecată se anexează:</p> <p>a) copiile de pe cererea de chemare în judecată și de pe înscrisuri, certificate de către parte, pe proprie răspundere, într-un număr egal cu numărul de pîrîți și de intervenienți, dacă ei nu dispun de aceste acte, plus un rînd de copii pentru instanță. Copiile vor fi certificate de către parte pentru conformitate cu originalul. Dacă înscrisurile și cererea de chemare în judecată sînt făcute într-o limbă străină, instanța dispune prezentarea traducerii lor în modul stabilit de lege;</p> <p>a¹) copia de pe actul de identitate al reclamantului persoană fizică;</p> <p>b) dovada de plată a taxei de stat și/sau</p>

	<p>b) dovada de plată a taxei de stat și/sau de taxei de timbru;</p> <p>c) documentele care certifică circumstanțele pe care reclamantul își întemeiază pretențiile și copiile de pe aceste documente pentru pârâți și intervenienți, dacă aceștia nu dispun de ele;</p> <p>d) documentele care confirmă respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege sau de contractul părților;</p> <p>e) documentul ce legalizează împuternicirile reprezentantului;</p> <p>f) copia de pe cererea de reclamare a probelor;</p> <p>g) copia de pe cererea de efectuare a expertizei;</p> <p>h) copia de pe cererea de numire/recuzare a expertului;</p> <p>i) copiile de pe alte cereri formulate.</p> <p>(2) La cererea de chemare în judecată, reclamantul poate anexa și alte documente și demersuri.</p> <p>(3) Cererile indicate la lit. f)–i) se depun fie odată cu cererea de chemare în judecată, fie în cadrul pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare.</p>		<p>de taxei de timbru;</p> <p>c) documentele care certifică circumstanțele pe care reclamantul își întemeiază pretențiile și copiile de pe aceste documente pentru pârâți și intervenienți, dacă aceștia nu dispun de ele;</p> <p>d) documentele care confirmă respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege sau de contractul părților;</p> <p>d¹) dovada transmiterii către pârât și intervenient a copiei cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege;</p> <p>e) documentul ce legalizează împuternicirile reprezentantului;</p> <p>f) copia de pe cererea de reclamare a probelor;</p> <p>g) copia de pe cererea de efectuare a expertizei;</p> <p>h) copia de pe cererea de numire/recuzare a expertului;</p> <p>i) copiile de pe alte cereri formulate.</p> <p>(2) La cererea de chemare în judecată, reclamantul poate anexa și alte documente și demersuri.</p> <p>(3) Cererile indicate la lit. f)–i) se depun fie odată cu cererea de chemare în judecată, fie în cadrul pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare.</p>
7.	Articolul 171. Cazurile în care nu se	La articolul 171 alineatul (1) textul	Articolul 171. Cazurile în care nu se dă

<p>dă curs cererii</p> <p>(1) După ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin.(1) lit.a), b), c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicînd persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordîndu-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.</p> <p>(2) Dacă persoana care a depus cererea îndeplinește în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă și, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.</p>	<p>„art.166 și 167 alin.(1) lit. a), b), c) și e)” se substituie cu textul „art.166, 166¹ și 167 alin. (1) lit. a), b), c), d¹) și e),”.</p>	<p>curs cererii</p> <p>(1) După ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166, 166¹ și 167 alin. (1) lit. a), b), c), d¹) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicînd persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordîndu-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.</p> <p>(2) Dacă persoana care a depus cererea îndeplinește în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă și, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.</p>
<p>8.</p> <p>Articolul 193. Ședința de judecată</p> <p>(1) Examinarea în fond a cauzei se face într-o singură ședință de judecată continuă, care poate fi întreruptă doar în temeiurile prevăzute de prezentul cod. În cazul în care legea nu prevede altfel, judecarea cauzelor are loc în ședință de judecată, cu înștiințarea obligatorie a participanților la proces despre locul, data/datele și ora/orele ședinței.</p> <p>(2) Președintele ședinței dispune ca lista cauzelor fixate pentru judecare să fie afișată, în loc public, cu cel puțin 3 zile înainte termenului de judecată, indicîndu-se</p>	<p>Articolul 193 se completează cu alineatul (3), cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) În cazul desfășurării ședinței de judecată prin videoconferință, completul de judecată participă din sala de ședință, care rămâne accesibilă publicului.”.</p>	<p>Articolul 193. Ședința de judecată</p> <p>(1) Examinarea în fond a cauzei se face într-o singură ședință de judecată continuă, care poate fi întreruptă doar în temeiurile prevăzute de prezentul cod. În cazul în care legea nu prevede altfel, judecarea cauzelor are loc în ședință de judecată, cu înștiințarea obligatorie a participanților la proces despre locul, data/datele și ora/orele ședinței.</p> <p>(2) Președintele ședinței dispune ca lista cauzelor fixate pentru judecare să fie afișată, în loc public, cu cel puțin 3 zile înaintea termenului de judecată, indicîndu-se numărul dosarului, numele judecătorului (judecătorilor)</p>

	<p>numărul dosarului, numele judecătorului (judecătorilor) care examinează cauza, data, ora și locul desfășurării ședinței, numele sau denumirea părților, esența cauzei civile, stadiul procesual, precum și alte date referitoare la publicitatea ședinței de judecată.</p>		<p>care examinează cauza, data, ora și locul desfășurării ședinței, numele sau denumirea părților, esența cauzei civile, stadiul procesual, precum și alte date referitoare la publicitatea ședinței de judecată.</p> <p>(3) În cazul desfășurării ședinței de judecată prin videoconferință, completul de judecată participă din sala de ședință, care rămâne accesibilă publicului.</p>
9.		<p>Se completează cu articolele 193¹ - 193³ :</p> <p>„Articolul 193¹ . Ședința de judecată desfășurată prin mijloace electronice</p> <p>(1) Ședința de judecată desfășurată prin videoconferință reprezintă procedura judiciară realizată integral sau parțial prin mijloace tehnice disponibile instanței, cu participarea la distanță a participanților la proces, sau a martorilor, experților, specialiștilor și interpreților.</p> <p>(2) La cererea motivată a unei părți sau din oficiu, instanța poate dispune desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință, dacă circumstanțele cauzei justifică această modalitate.</p> <p>(3) În cazul apariției unor deficiențe tehnice în timpul ședinței de judecată, care limitează participarea efectivă a unuia sau mai multor participanți la proces, inclusiv martori, experți, specialiști sau interpreți, instanța poate dispune amânarea sau interpunerea ședinței de judecată. Ședința poate fi reluată după înlăturarea defecțiunii tehnice.</p>	<p>Articolul 193¹ . Ședința de judecată desfășurată prin mijloace electronice</p> <p>(1) Ședința de judecată desfășurată prin videoconferință reprezintă procedura judiciară realizată integral sau parțial prin mijloace tehnice disponibile instanței, cu participarea la distanță a participanților la proces, sau a martorilor, experților, specialiștilor și interpreților.</p> <p>(2) La cererea motivată a unei părți sau din oficiu, instanța poate dispune desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință, dacă circumstanțele cauzei justifică această modalitate.</p> <p>(3) În cazul apariției unor deficiențe tehnice în timpul ședinței de judecată, care limitează participarea efectivă a unuia sau mai multor participanți la proces, inclusiv martori, experți, specialiști sau interpreți, instanța poate dispune amânarea sau interpunerea ședinței de judecată. Ședința poate fi reluată după înlăturarea defecțiunii tehnice.</p> <p>Articolul 193² . Asigurarea participării efective la ședința de judecată desfășurată prin</p>

		<p>Articolul 193² . Asigurarea participării efective la ședința de judecată desfășurată prin mijloace electronice Dacă o parte sau un participant la proces nu poate participa efectiv la ședința de judecată, desfășurată fizic sau prin mijloace electronice, din cauza unor deficiențe tehnice sau a altor circumstanțe obiective care fac imposibilă participarea fizică ori conectarea prin mijloace electronice, instanța dispune organizarea ședinței de judecată într-un format adaptat, integral sau parțial, prin videoconferință.</p> <p>Articolul 193³ . Verificarea identității participanților</p> <p>(1) Instanța verifică identitatea părților și a celorlalți participanți la ședința de judecată desfășurată prin videoconferință, prin prezentarea unui act de identitate valabil, aceștia fiind obligați să mențină camera video activă pe întreaga durată a ședinței de judecată, astfel încât identitatea lor să poată fi confirmată în condiții tehnice corespunzătoare.</p> <p>(2) Identitatea participanților la proces și a altor persoane, modul de verificare și confirmarea prezenței acestora se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată.”.</p>	<p>mijloace electronice Dacă o parte sau un participant la proces nu poate participa efectiv la ședința de judecată, desfășurată fizic sau prin mijloace electronice, din cauza unor deficiențe tehnice sau a altor circumstanțe obiective care fac imposibilă participarea fizică ori conectarea prin mijloace electronice, instanța dispune organizarea ședinței de judecată într-un format adaptat, integral sau parțial, prin videoconferință.</p> <p>Articolul 193³ . Verificarea identității participanților</p> <p>(1) Instanța verifică identitatea părților și a celorlalți participanți la ședința de judecată desfășurată prin videoconferință, prin prezentarea unui act de identitate valabil, aceștia fiind obligați să mențină camera video activă pe întreaga durată a ședinței de judecată, astfel încât identitatea lor să poată fi confirmată în condiții tehnice corespunzătoare.</p> <p>(2) Identitatea participanților la proces și a altor persoane, modul de verificare și confirmarea prezenței acestora se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată.</p>
10.	<p>Articolul 199. Lămurirea obligațiilor interpretului</p> <p>(1) Președintele ședinței de judecată</p>	<p>La articolul 199 alineatul (3) se completează cu următoarea propoziție: „În cazul participării interpretului prin</p>	<p>Articolul 199. Lămurirea obligațiilor interpretului</p> <p>(1) Președintele ședinței de judecată</p>

lămurește interpretului obligația de a traduce explicațiile, dispozițiile și demersurile persoanelor care nu cunosc limba procesului, precum și obligația de a le traduce explicațiile, depozițiile și demersurile participanților la proces, depozițiile martorilor conținute în dosar, documentelor cărora li s-a dat citire, înregistrările audio, concluziile experților, consultațiile și explicațiile specialiștilor, dispozițiile președintelui ședinței, încheierile judecătorești și hotărârea judecătorească.

(2) Interpretul este în drept să pună întrebări participanților la proces, prezenți la traducere, pentru a preciza traducerea, să ia cunoștință de procesul-verbal al ședinței sau de un act procesual separat și să facă observații asupra transpunerii corecte ce urmează a fi consemnată în procesul-verbal al ședinței de judecată.

(3) Președintele ședinței îl avertizează pe interpret asupra răspunderii ce o poartă, în conformitate cu legislația penală, în caz de traducere intenționat greșită. Declarația de avertizare, semnată de interpret, se anexează la procesul-verbal al ședinței de judecată.

(4) Interpretului care se sustrage de a se prezenta în instanță de judecată sau de a îndeplini obligațiile sale i se poate aplica o amendă de pînă la 10 unități convenționale.

(5) Prevederile prezentului articol se extind și asupra interpreților surdomuți

videoconferință, declarația de avertizare este semnată cu semnătură electronică avansată calificată.”.

lămurește interpretului obligația de a traduce explicațiile, dispozițiile și demersurile persoanelor care nu cunosc limba procesului, precum și obligația de a le traduce explicațiile, depozițiile și demersurile participanților la proces, depozițiile martorilor conținute în dosar, documentelor cărora li s-a dat citire, înregistrările audio, concluziile experților, consultațiile și explicațiile specialiștilor, dispozițiile președintelui ședinței, încheierile judecătorești și hotărârea judecătorească.

(2) Interpretul este în drept să pună întrebări participanților la proces, prezenți la traducere, pentru a preciza traducerea, să ia cunoștință de procesul-verbal al ședinței sau de un act procesual separat și să facă observații asupra transpunerii corecte ce urmează a fi consemnată în procesul-verbal al ședinței de judecată.

(3) Președintele ședinței îl avertizează pe interpret asupra răspunderii ce o poartă, în conformitate cu legislația penală, în caz de traducere intenționat greșită. Declarația de avertizare, semnată de interpret, se anexează la procesul-verbal al ședinței de judecată. **În cazul participării interpretului prin videoconferință, declarația de avertizare este semnată cu semnătură electronică avansată calificată.**

(4) Interpretului care se sustrage de a se prezenta în instanță de judecată sau de a îndeplini obligațiile sale i se poate aplica o amendă de pînă la 10 unități convenționale.

	(surdointerpreți).		(5) Prevederile prezentului articol se extind și asupra interpreților surdomuți (surdointerpreți).
Art. III.	Legea nr. 71 din 22 martie 2007, cu privire la registre (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 70-73 art. 314)		
	<p>Articolul 28. Accesul la datele registrelor</p> <p>(1) Accesul la datele registrelor de stat se acordă în conformitate cu legislația privind accesul la informație și cu privire la schimbul de date și interoperabilitate. Gradul de secretizare al datelor și documentelor din registrele de stat și termenul de păstrare a secretului se stabilesc prin lege.</p> <p>(2) Accesul la unele categorii de date ale registrelor de stat, inclusiv care conțin secrete de stat sau comerciale, poate fi limitat sau interzis în baza dispozițiilor legale.</p> <p>(3) Persoana fizică are acces la datele sale cu caracter personal în modul stabilit de legislație.</p> <p>(4) Modul de acces la registrele persoanelor private se stabilește de proprietarii acestor registre.</p>	<p>Articolul 28 se completează cu alineatul (1¹), cu următorul cuprins:</p> <p>(1¹) Autoritățile și instituțiile publice asigură, în condițiile legii, accesul direct al instanțelor judecătorești la datele din registrele de stat pe care le dețin sau le gestionează.”.</p>	<p>Articolul 28. Accesul la datele registrelor</p> <p>(1) Accesul la datele registrelor de stat se acordă în conformitate cu legislația privind accesul la informație și cu privire la schimbul de date și interoperabilitate. Gradul de secretizare al datelor și documentelor din registrele de stat și termenul de păstrare a secretului se stabilesc prin lege.</p> <p>(1¹) Autoritățile și instituțiile publice asigură, în condițiile legii, accesul direct al instanțelor judecătorești la datele din registrele de stat pe care le dețin sau le gestionează.</p> <p>(2) Accesul la unele categorii de date ale registrelor de stat, inclusiv care conțin secrete de stat sau comerciale, poate fi limitat sau interzis în baza dispozițiilor legale.</p> <p>(3) Persoana fizică are acces la datele sale cu caracter personal în modul stabilit de legislație.</p> <p>(4) Modul de acces la registrele persoanelor private se stabilește de proprietarii acestor registre.</p>
Art. IV.	Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24 octombrie 2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:		
1.	Articolul 382. Citarea	Articolul 382 se completează cu	Articolul 382. Citarea

(1) Citarea este o acțiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională asigură prezentarea persoanei în fața sa pentru desfășurarea normală a procesului contravențional.

(2) Citarea se face prin invitație scrisă, care se înmânează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, prin poștă electronică sau prin alt mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citația a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească.

(3) Citarea se face în așa fel ca persoana chemată să primească invitația cu cel puțin 5 zile înainte de data când ea trebuie să se prezinte în fața autorității respective.

(4) Persoana este obligată să se prezinte la data, ora și în locul indicate în citație. În cazul imposibilității de a se prezenta, persoana este obligată să informeze organul respectiv, indicând motivul, precum și să convină data și ora când se va putea prezenta.

(5) În cazul în care nu anunță autoritatea despre imposibilitatea de a se prezenta la data, ora și în locul indicate în citație ori în cazul în care nu se prezintă nemotivat, persoana poate fi supusă amenzii judiciare, în conformitate cu art. 201 din

alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins: „(2¹) Citația și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică procurorului, agentului constator, comisiei administrative, autorităților publice, persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali, persoanelor care exercită profesii juridice, precum și persoanelor fizice asistate de apărător prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care acestea sunt conectate prin adresa electronică indicată în actul depus în instanță, în actul ce atestă împuternicirea de reprezentare în judecată sau în alte acte ce confirmă utilizarea acesteia, precum și la adresa electronică identificată prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrului de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.

(2²) Citația și actele de procedură expediate prin intermediul mijloacelor electronice se consider comunicate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.”.

(1) Citarea este o acțiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională asigură prezentarea persoanei în fața sa pentru desfășurarea normală a procesului contravențional.

(2) Citarea se face prin invitație scrisă, care se înmânează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, prin poștă electronică sau prin alt mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citația a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească.

(2¹) Citația și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică procurorului, agentului constator, comisiei administrative, autorităților publice, persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali, persoanelor care exercită profesii juridice, precum și persoanelor fizice asistate de apărător prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care acestea sunt conectate prin adresa electronică indicată în actul depus în instanță, în actul ce atestă împuternicirea de reprezentare în judecată sau în alte acte ce confirmă utilizarea acesteia, precum și la adresa electronică identificată prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrului de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.

(2²) Citația și actele de procedură expediate prin intermediul mijloacelor

	<p>Codul de procedură penală, sau aducerii silite. Neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei.</p> <p>(6) Acțiunea procedurală de citare a persoanei în timpul procesului contravențional se efectuează în conformitate cu art.237–242 din Codul de procedură penală.</p> <p>(7) Actele de procedură se comunică persoanei potrivit regulilor de citare.</p>		<p>electronice se consider comunicate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.</p> <p>(3) Citarea se face în așa fel ca persoana chemată să primească invitația cu cel puțin 5 zile înainte de data când ea trebuie să se prezinte în fața autorității respective.</p> <p>(4) Persoana este obligată să se prezinte la data, ora și în locul indicate în citație. În cazul imposibilității de a se prezenta, persoana este obligată să informeze organul respectiv, indicând motivul, precum și să convină data și ora când se va putea prezenta.</p> <p>(5) În cazul în care nu anunță autoritatea despre imposibilitatea de a se prezenta la data, ora și în locul indicate în citație ori în cazul în care nu se prezintă nemotivat, persoana poate fi supusă amenzii judiciare, în conformitate cu art. 201 din Codul de procedură penală, sau aducerii silite. Neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei.</p> <p>(6) Acțiunea procedurală de citare a persoanei în timpul procesului contravențional se efectuează în conformitate cu art.237–242 din Codul de procedură penală.</p> <p>(7) Actele de procedură se comunică persoanei potrivit regulilor de citare.</p>
2.	<p>Articolul 443. Conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție</p> <p>(1) Procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde:</p> <p>a) data (ziua, luna, anul), ora și locul încheierii;</p>	<p>La articolul 443 alineatul (1) se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„c¹) adresa electronică a persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, după caz;”.</p>	<p>Articolul 443. Conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție</p> <p>(1) Procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde:</p> <p>a) data (ziua, luna, anul), ora și locul încheierii;</p>

b) calitatea, numele și prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă;

c) numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din actul de identitate al acesteia sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;

d) fapta contravențională, locul și timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție;

e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției;

f) aducerea la cunoștința persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și a victimei a drepturilor și obligațiilor lor prevăzute la art.384 și 387;

g) obiecțiile și probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, precum și obiecțiile și probele victimei;

h) informații despre instituția bancară și despre modul de plată a amenzii.

b) calitatea, numele și prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă;

c) numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din actul de identitate al acesteia sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;

c¹) adresa electronică a persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, după caz;

d) fapta contravențională, locul și timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție;

e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției;

f) aducerea la cunoștința persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și a victimei a drepturilor și obligațiilor lor prevăzute la art.384 și 387;

g) obiecțiile și probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, precum și obiecțiile și probele victimei;

h) informații despre instituția bancară și

	[...]		despre modul de plată a amenzii. [...]
3.	<p>Articolul 448. Contestația împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale</p> <p>(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8).</p> <p>(2) În cazul omiterii termenului prevăzut la alin. (1) din motive întemeiate, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a perceperii despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.</p> <p>(3) Persoana față de care a fost emisă decizia și care a lipsit atât la examinarea cauzei, cât și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre decizia emisă poate</p>	<p>La articolul 448, alineatul (4) se completează cu textul „prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată.”.</p>	<p>Articolul 448. Contestația împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale</p> <p>(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8).</p> <p>(2) În cazul omiterii termenului prevăzut la alin. (1) din motive întemeiate, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a perceperii despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.</p> <p>(3) Persoana față de care a fost emisă decizia și care a lipsit atât la examinarea cauzei, cât și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constator și peste termen,</p>

	<p>contesta decizia agentului constatator și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a perceperii despăgubirii materiale.</p> <p>(4) Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator, conform competenței teritoriale, care a examinat cauza. În cel mult 5 zile lucrătoare de la data depunerii, agentul constatator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.</p> <p>(5) Contestația depusă conform alin. (1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constatator.</p> <p>[...]</p>		<p>dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a perceperii despăgubirii materiale.</p> <p>(4) Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator, conform competenței teritoriale, care a examinat cauza. În cel mult 5 zile lucrătoare de la data depunerii, agentul constatator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată.</p> <p>(5) Contestația depusă conform alin. (1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constatator.</p> <p>[...]</p>
4.	<p>Articolul 452. Judecarea cauzei contravenționale</p> <p>(1) Cauza contravențională se judecă de instanța de judecată în ședință publică, oral, nemijlocit și în contradictoriu.</p> <p>(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), cauza contravențională poate fi examinată în ședință închisă în condițiile și în modul stabilit de art. 18 din Codul de procedură penală.</p>	<p>La articolul 452 alineatul (1), se completează cu următorul text:</p> <p>„inclusiv prin utilizarea videoconferinței, completul de judecată participând din sala de ședință, care rămâne accesibilă publicului.”.</p>	<p>Articolul 452. Judecarea cauzei contravenționale</p> <p>(1) Cauza contravențională se judecă de instanța de judecată în ședință publică, oral, nemijlocit și în contradictoriu inclusiv prin utilizarea videoconferinței, completul de judecată participând din sala de ședință, care rămâne accesibilă publicului.</p> <p>(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), cauza contravențională poate fi examinată în ședință închisă în condițiile și în modul stabilit de art. 18 din Codul de procedură</p>

			penală.
5.	<p>Articolul 453. Actele preliminare</p> <p>(1) În termen de 3 zile de la data intrării cauzei contravenționale în instanță, judecătorul verifică competența și, după caz:</p> <p>a) dispune remiterea după competență a dosarului cu privire la contravenție;</p> <p>b) fixează data examinării cauzei contravenționale, dispune citarea părților și altor participanți la ședință, întreprinde alte acțiuni pentru buna ei desfășurare.</p> <p>(2) Judecătorul (instanța judecătorească), până la fixarea datei examinării cauzei contravenționale, soluționează cererile părților privind scutirea, amânarea sau eșalonarea plății taxei de timbru, ținând cont de situația lor materială și de probele prezentate în acest sens. Încheierea privind respingerea cererii respective poate fi contestată odată cu fondul cauzei.</p>	<p>Articolul 453 alineatul (1) se completează cu litera c) cu următorul cuprins: „c) în cazul desfășurării ședinței de judecată prin videoconferință, citația sau înștiințarea va cuprinde mențiunea privind modalitatea de participare, precum și datele tehnice necesare accesării ședinței.”.</p>	<p>Articolul 453. Actele preliminare</p> <p>(1) În termen de 3 zile de la data intrării cauzei contravenționale în instanță, judecătorul verifică competența și, după caz:</p> <p>a) dispune remiterea după competență a dosarului cu privire la contravenție;</p> <p>b) fixează data examinării cauzei contravenționale, dispune citarea părților și altor participanți la ședință, întreprinde alte acțiuni pentru buna ei desfășurare.</p> <p>c) în cazul desfășurării ședinței de judecată prin videoconferință, citația sau înștiințarea va cuprinde mențiunea privind modalitatea de participare, precum și datele tehnice necesare accesării ședinței.</p> <p>(2) Judecătorul (instanța judecătorească), până la fixarea datei examinării cauzei contravenționale, soluționează cererile părților privind scutirea, amânarea sau eșalonarea plății taxei de timbru, ținând cont de situația lor materială și de probele prezentate în acest sens. Încheierea privind respingerea cererii respective poate fi contestată odată cu fondul cauzei.</p>
6.		<p>Se completează cu alineatele 455² - 455⁴ :</p> <p>„Articolul 455² . Ședința de judecată desfășurată prin mijloace electronice</p> <p>(1) Ședința de judecată desfășurată prin videoconferință reprezintă procedura</p>	<p>Articolul 455² . Ședința de judecată desfășurată prin mijloace electronice</p> <p>(1) Ședința de judecată desfășurată prin videoconferință reprezintă procedura contravențională realizată integral sau parțial prin mijloace tehnice disponibile instanței, cu</p>

contravențională realizată integral sau parțial prin mijloace tehnice disponibile instanței, cu participarea la distanță a participanților la procesul contravențional.

(2) La cererea motivată a unui participant la procesul contravențional sau din oficiu, instanța poate dispune desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință, dacă circumstanțele cauzei justifică această modalitate.

(3) În cazul apariției unor deficiențe tehnice în timpul ședinței de judecată, care limitează participarea efectivă a unuia sau mai multor participanți la procesul contravențional, instanța poate dispune amânarea sau întreruperea ședinței de judecată. Ședința poate fi reluată după înlăturarea defecțiunii tehnice.

Articolul 455³ . Asigurarea participării efective la ședința desfășurată prin mijloace electronice

Dacă un participant la procesul contravențional nu poate participa efectiv la ședința de judecată, desfășurată fizic sau prin mijloace electronice, din cauza unor deficiențe tehnice sau a altor circumstanțe obiective care fac imposibilă participarea fizică ori conectarea prin mijloace electronice, instanța dispune organizarea ședinței de judecată într-un format adaptat, integral sau parțial, prin videoconferință.”.

Articolul 455⁴ . Verificarea identității participanților

participarea la distanță a participanților la procesul contravențional.

(2) La cererea motivată a unui participant la procesul contravențional sau din oficiu, instanța poate dispune desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință, dacă circumstanțele cauzei justifică această modalitate.

(3) În cazul apariției unor deficiențe tehnice în timpul ședinței de judecată, care limitează participarea efectivă a unuia sau mai multor participanți la procesul contravențional, instanța poate dispune amânarea sau întreruperea ședinței de judecată. Ședința poate fi reluată după înlăturarea defecțiunii tehnice.

Articolul 455³ . Asigurarea participării efective la ședința desfășurată prin mijloace electronice

Dacă un participant la procesul contravențional nu poate participa efectiv la ședința de judecată, desfășurată fizic sau prin mijloace electronice, din cauza unor deficiențe tehnice sau a altor circumstanțe obiective care fac imposibilă participarea fizică ori conectarea prin mijloace electronice, instanța dispune organizarea ședinței de judecată într-un format adaptat, integral sau parțial, prin videoconferință.

Articolul 455⁴ . Verificarea identității participanților

(1) Instanța verifică identitatea participanților la procesul contravențional la ședința de judecată desfășurată prin

		<p>(1) Instanța verifică identitatea participanților la procesul contravențional la ședința de judecată desfășurată prin videoconferință, prin prezentarea unui act de identitate valabil, participanții fiind obligați să mențină camera video activă pe întreaga durată a ședinței de judecată, astfel încât identitatea acestora să poată fi confirmată în condiții tehnice corespunzătoare.</p> <p>(2) Identitatea participanților la procesul contravențional, modul de identificare și confirmarea prezenței acestora se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată.”.</p>	<p>videoconferință, prin prezentarea unui act de identitate valabil, participanții fiind obligați să mențină camera video activă pe întreaga durată a ședinței de judecată, astfel încât identitatea acestora să poată fi confirmată în condiții tehnice corespunzătoare.</p> <p>(2) Identitatea participanților la procesul contravențional, modul de identificare și confirmarea prezenței acestora se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată.</p>
Art. IV.	Legea insolvențării nr. 149/2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.193–197, art.663)		
1.	<p>Articolul 4. Participanții la procesul de insolvențare</p> <p>(1) Participanți la procesul de insolvențare sînt: administratorul provizoriu, administratorul insolvențării, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.</p> <p>(2) Organele și persoanele stabilite la alin. (1) trebuie să asigure efectuarea rapidă a actelor și a operațiunilor prevăzute în prezenta lege, realizarea în condițiile legii a drepturilor și a obligațiilor celorlalți participanți la aceste acte și operațiuni.</p>	<p>La articolul 4 alineatul (2), se completează cu textul „acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri, în special mijloacelor electronice de comunicație”.</p>	<p>Articolul 4. Participanții la procesul de insolvențare</p> <p>(1) Participanți la procesul de insolvențare sînt: administratorul provizoriu, administratorul insolvențării, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.</p> <p>(2) Organele și persoanele stabilite la alin. (1) trebuie să asigure efectuarea rapidă a actelor și a operațiunilor prevăzute în prezenta lege, realizarea în condițiile legii a drepturilor și a obligațiilor celorlalți participanți la aceste acte și operațiuni acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri,</p>

			<p>în special mijloacelor electronice de comunicație.</p>
2.		<p>Se completează cu articolul 6¹, cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 6¹. Comunicarea și transmiterea actelor prin mijloace electronice</p> <p>(1) Citarea, notificarea și înștiințarea participanților la proces de către instanța de insolvență, administratorul provizoriu, administratorul insolvenței sau lichidatorul se realizează, de regulă, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace electronice care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, la adresa electronică indicată în actele depuse la dosar sau în alte acte ce confirmă utilizarea mijloacelor de comunicare electronică ori la adresa electronică a participantului identificată prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrului de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.</p> <p>(2) Participanții la procesul de insolvență pot transmite cereri, demersuri și alte acte necesare exercitării drepturilor și îndeplinirii obligațiilor lor, către instanța de insolvență, administratorul provizoriu, administratorul insolvenței sau lichidatorul, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace electronice care să asigure transmiterea textului cuprins în act și</p>	<p>Articolul 6¹. Comunicarea și transmiterea actelor prin mijloace electronice</p> <p>(1) Citarea, notificarea și înștiințarea participanților la proces de către instanța de insolvență, administratorul provizoriu, administratorul insolvenței sau lichidatorul se realizează, de regulă, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace electronice care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, la adresa electronică indicată în actele depuse la dosar sau în alte acte ce confirmă utilizarea mijloacelor de comunicare electronică ori la adresa electronică a participantului identificată prin intermediul platformelor guvernamentale sau al registrului de stat a persoanelor juridice și registrul profesiilor juridice.</p> <p>(2) Participanții la procesul de insolvență pot transmite cereri, demersuri și alte acte necesare exercitării drepturilor și îndeplinirii obligațiilor lor, către instanța de insolvență, administratorul provizoriu, administratorul insolvenței sau lichidatorul, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace electronice care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, la adresa electronică a acestora, comunicată sau utilizată anterior.</p>

confirmarea primirii lui, la adresa electronică a acestora, comunicată sau utilizată anterior.

(3) Participanții la procesul de insolabilitate care sunt autorități publice, persoane juridice, întreprinzători individuali sau persoane care exercită profesii juridice, precum și persoanele fizice asistate de avocat transmit actele prevăzute la alin. (2) prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace de comunicare electronică care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui.

(4) Actele transmise prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor ori prin alte mijloace de comunicare electronică care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui se consideră recepționate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.

(5) Participantul la procesul de insolabilitate sau reprezentantul acestuia este obligat să comunice instanței de insolabilitate, precum și celorlalți participanți la proces orice schimbare a adresei electronice intervenită după pornirea procesului. În lipsa unei asemenea comunicări, citațiile sau înștiințările se expediază la ultima adresă electronică cunoscută și se consideră recepționate, chiar dacă destinatarul nu mai utilizează acea adresă electronică.”.

(3) Participanții la procesul de insolabilitate care sunt autorități publice, persoane juridice, întreprinzători individuali sau persoane care exercită profesii juridice, precum și persoanele fizice asistate de avocat transmit actele prevăzute la alin. (2) prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace de comunicare electronică care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui.

(4) Actele transmise prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor ori prin alte mijloace de comunicare electronică care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui se consideră recepționate la data și ora la care au devenit disponibile destinatarului în sistem.

(5) Participantul la procesul de insolabilitate sau reprezentantul acestuia este obligat să comunice instanței de insolabilitate, precum și celorlalți participanți la proces orice schimbare a adresei electronice intervenită după pornirea procesului. În lipsa unei asemenea comunicări, citațiile sau înștiințările se expediază la ultima adresă electronică cunoscută și se consideră recepționate, chiar dacă destinatarul nu mai utilizează acea adresă electronică.

3.	<p>Articolul 9. Cererea introductivă</p> <p>Procesul de insolvabilitate se intentează doar pe baza unei cereri de intentare a procesului de insolvabilitate (denumită în continuare cerere introductivă).</p>	<p>La articolul 9 alineatul unic devine alineatul (1).</p> <p>se completează cu alineatul (2), cu următorul cuprins:</p> <p>„(2) Cererea introductivă înaintată de autoritățile publice, persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice, precum și de persoana fizică asistată de avocat trebuie să fie dactilografiată și semnată cu semnătură electronică avansată calificată se depune prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.”.</p>	<p>Articolul 9. Cererea introductivă</p> <p>(1) Procesul de insolvabilitate se intentează doar pe baza unei cereri de intentare a procesului de insolvabilitate (denumită în continuare cerere introductivă).</p> <p>(2) Cererea introductivă înaintată de autoritățile publice, persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice, precum și de persoana fizică asistată de avocat trebuie să fie dactilografiată și semnată cu semnătură electronică avansată calificată se depune prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.</p>
4.	<p>Articolul 29. Tabelul preliminar al creanțelor</p> <p>(1) Creanțele față de patrimoniul debitorului vor fi înregistrate de administratorul provizoriu într-un tabel preliminar al creanțelor în funcție de datele evidenței contabile a debitorului și în baza cererilor de admitere a creanțelor înaintate instanței de către creditorii ale căror creanțe sînt anterioare datei de admitere a cererii introductive spre examinare.</p> <p>(2) Termenul-limită de depunere de către creditori în instanța de insolvabilitate a referinței asupra cererii introductive și a cererii de admitere a creanțelor asupra patrimoniului debitorului va fi de maximum 30 de zile de la data notificării. Termenul de verificare și de consemnare a creanțelor în</p>	<p>La articolul 29 alineatul (4), se completează cu următorul enunț:</p> <p>„Raportul și tabelul preliminar al creanțelor trebuie să fie dactilografiate și se transmit prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată.”.</p>	<p>Articolul 29. Tabelul preliminar al creanțelor</p> <p>(1) Creanțele față de patrimoniul debitorului vor fi înregistrate de administratorul provizoriu într-un tabel preliminar al creanțelor în funcție de datele evidenței contabile a debitorului și în baza cererilor de admitere a creanțelor înaintate instanței de către creditorii ale căror creanțe sînt anterioare datei de admitere a cererii introductive spre examinare.</p> <p>(2) Termenul-limită de depunere de către creditori în instanța de insolvabilitate a referinței asupra cererii introductive și a cererii de admitere a creanțelor asupra patrimoniului debitorului va fi de maximum 30 de zile de la data notificării. Termenul de verificare și de consemnare a creanțelor în tabelul preliminar al creanțelor este de 15 zile lucrătoare.</p>

	<p>tabelul preliminar al creanțelor este de 15 zile lucrătoare.</p> <p>(3) Creanțele vor fi supuse verificării de către administratorul provizoriu, conform unei proceduri prevăzute în capitolul V secțiunea 1. Creanțele confirmate pe deplin sau parțial de administratorul provizoriu în urma verificării, trecute în tabelul preliminar, vor fi prezumate a fi valabile și corecte.</p> <p>(4) Ca rezultat al verificării, administratorul provizoriu va întocmi și va înregistra în instanța de insolvență, odată cu raportul ori separat, și tabelul preliminar al creanțelor cuprinzând toate creanțele asupra patrimoniului debitorului, precizând că sînt: chirografare, garantate, sub condiție, scadente sau nescadente și arătând pentru fiecare numele/denumirea creditorului, suma solicitată de creditor și suma acceptată de administratorul provizoriu.</p> <p>[...]</p>		<p>(3) Creanțele vor fi supuse verificării de către administratorul provizoriu, conform unei proceduri prevăzute în capitolul V secțiunea 1. Creanțele confirmate pe deplin sau parțial de administratorul provizoriu în urma verificării, trecute în tabelul preliminar, vor fi prezumate a fi valabile și corecte.</p> <p>(4) Ca rezultat al verificării, administratorul provizoriu va întocmi și va înregistra în instanța de insolvență, odată cu raportul ori separat, și tabelul preliminar al creanțelor cuprinzând toate creanțele asupra patrimoniului debitorului, precizând că sînt: chirografare, garantate, sub condiție, scadente sau nescadente și arătând pentru fiecare numele/denumirea creditorului, suma solicitată de creditor și suma acceptată de administratorul provizoriu. Raportul și tabelul preliminar al creanțelor trebuie să fie dactilografiate și se transmit prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată.</p>
Art. V.	Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19 iulie 2018 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 466)		
1.	<p>Articolul 207. Examinarea admisibilității acțiunii în contencios administrativ</p> <p>(1) Instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere</p>	<p>La articolul 207 alineatul (2) litera h), textul „ și art. 212 alin. (1)” se substituie cu textul „ , art. 212 alin. (1), art. 212¹ ”.</p>	<p>Articolul 207. Examinarea admisibilității acțiunii în contencios administrativ</p> <p>(1) Instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.</p>

judecătorească susceptibilă de recurs.

(2) Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când:

a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept;

b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;

c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209;

e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17;

f) nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art. 208;

g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

(2) Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când:

a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept;

b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;

c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209;

e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17;

f) nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art. 208;

g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) , **art. 212 alin. (1), art. 212¹** și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

(3) Declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin. (2) lit.

	<p>(3) Declarația acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin. (2) lit. a)–e) exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.</p> <p>(4) Declarația acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin. (2) lit. f) – h) nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.</p>		<p>a)–e) exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.</p> <p>(4) Declarația acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin. (2) lit. f) – h) nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.</p>
2.	<p>Articolul 211. Forma și conținutul cererii de chemare în judecată</p> <p>(1) În cererea de chemare în judecată se indică:</p> <p>a) instanța la care a fost depusă;</p> <p>b) numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal;</p> <p>c) numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant;</p> <p>d) denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia;</p> <p>e) pretențiile reclamantului;</p> <p>f) circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretenția;</p> <p>g) enumerarea tuturor probelor pe care reclamantul le deține și le poate prezenta;</p>	<p>La articolul 211 alineatul (1):</p> <p>litera b), după textul „ domiciliul sau sediul acestuia” se completează cu textul „ precum și adresa electronică dacă dispune de aceasta”;</p> <p>litera c), după textul „legal sau împuternicit și adresa lui” se completează cu textul „ precum și adresa electronică dacă dispune de aceasta”;</p> <p>litera d), textul „și sediul acesteia” se substituie cu textul „ , sediul acesteia, precum și adresa electronică dacă dispune de aceasta”;</p>	<p>Articolul 211. Forma și conținutul cererii de chemare în judecată</p> <p>(1) În cererea de chemare în judecată se indică:</p> <p>a) instanța la care a fost depusă;</p> <p>b) numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia precum și adresa electronică dacă dispune de aceasta; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal;</p> <p>c) numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui precum și adresa electronică dacă dispune de aceasta, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant;</p> <p>d) denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și , sediul acesteia, precum și adresa electronică dacă dispune de aceasta;</p> <p>e) pretențiile reclamantului;</p> <p>f) circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretenția;</p>

	<p>h) datele despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege.</p> <p>(2) Cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.</p> <p>(3) Cererea de chemare în judecată poate cuprinde și alte date importante pentru soluționarea cauzei, precum și demersurile reclamantului.</p>		<p>g) enumerarea tuturor probelor pe care reclamantul le deține și le poate prezenta;</p> <p>h) datele despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege.</p> <p>(2) Cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.</p> <p>(3) Cererea de chemare în judecată poate cuprinde și alte date importante pentru soluționarea cauzei, precum și demersurile reclamantului.</p>
3.	<p>Articolul 212. Actele anexate la cererea de chemare în judecată</p> <p>(1) La cererea de chemare în judecată se anexează:</p> <p>a) copia actului administrativ contestat și copia deciziei cu privire la cererea prealabilă, dacă legea prevede o astfel de procedură;</p> <p>b) copia actului de identitate al reclamantului persoană fizică sau extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice, dacă reclamantul este persoană juridică;</p> <p>c) documentul care confirmă împuternicirile reprezentantului legal sau împuternicit;</p> <p>d) copii de pe cererea de chemare în judecată și de pe toate înscrisurile anexate, într-un număr egal cu numărul de</p>	<p>Articolul 212 alineatul (1) se completează cu litera f), cu următorul cuprins: „f) dovada transmiterii către pârât și terți a copiei cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege.”.</p>	<p>Articolul 212. Actele anexate la cererea de chemare în judecată</p> <p>(1) La cererea de chemare în judecată se anexează:</p> <p>a) copia actului administrativ contestat și copia deciziei cu privire la cererea prealabilă, dacă legea prevede o astfel de procedură;</p> <p>b) copia actului de identitate al reclamantului persoană fizică sau extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice, dacă reclamantul este persoană juridică;</p> <p>c) documentul care confirmă împuternicirile reprezentantului legal sau împuternicit;</p> <p>d) copii de pe cererea de chemare în judecată și de pe toate înscrisurile anexate, într-un număr egal cu numărul de participanți la proces;</p> <p>e) dovada achitării taxei de stat și/sau a taxei de timbru, în cazurile prevăzute în Legea</p>

	<p>participanți la proces;</p> <p>e) dovada achitării taxei de stat și/sau a taxei de timbru, în cazurile prevăzute în Legea taxei de stat nr. 213/2023.</p> <p>(2) Reclamantul poate anexa și alte înscrisuri la cererea de chemare în judecată.</p>		<p>taxei de stat nr. 213/2023.</p> <p>f) dovada transmiterii către pârât și terți a copiei cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege.</p> <p>(2) Reclamantul poate anexa și alte înscrisuri la cererea de chemare în judecată.</p>
4.		<p>Se completează cu articolul 212¹, cu următorul cuprins:</p> <p>Articolul 212¹ . Depunerea cererii de chemare în judecată prin mijloace electronice</p> <p>(1) Cererea de chemare în judecată depusă în instanță prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, trebuie să fie dactilografiată și semnată cu semnătură electronică avansată calificată. Cererea de chemare în judecată trebuie să corespundă prevederilor art. 211.</p> <p>(2) Cererea de chemare în judecată înaintată de autoritățile publice, persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice, precum și de persoana fizică asistată de avocat, se depune în conformitate cu alin. (1).</p> <p>(3) În cazul în care participanții la proces fac parte din categoria subiecților prevăzuți la alin. (2), reclamantul este obligat să transmită pârâtului și terțului, anterior înaintării acțiunii în contencios administrativ, copia cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate.</p> <p>(4) Comunicarea prevăzută la alin. (3)</p>	<p>Articolul 212¹ . Depunerea cererii de chemare în judecată prin mijloace electronice</p> <p>(1) Cererea de chemare în judecată depusă în instanță prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, trebuie să fie dactilografiată și semnată cu semnătură electronică avansată calificată. Cererea de chemare în judecată trebuie să corespundă prevederilor art. 211.</p> <p>(2) Cererea de chemare în judecată înaintată de autoritățile publice, persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, persoanele care exercită profesii juridice, precum și de persoana fizică asistată de avocat, se depune în conformitate cu alin. (1).</p> <p>(3) În cazul în care participanții la proces fac parte din categoria subiecților prevăzuți la alin. (2), reclamantul este obligat să transmită pârâtului și terțului, anterior înaintării acțiunii în contencios administrativ, copia cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate.</p> <p>(4) Comunicarea prevăzută la alin. (3) se efectuează în modul stabilit la art. 96-114.</p> <p>(5) În termen de 5 zile de la depunerea cererii</p>

		<p>se efectuează în modul stabilit la art. 96-114.</p> <p>(5) În termen de 5 zile de la depunerea cererii de chemare în judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, reclamantul prezintă instanței de judecată, în conformitate cu art. 212, pe suport de hârtie copiile cererii de chemare în judecată și ale înscrisurilor anexate, în numărul de exemplare necesar pentru comunicarea către pârâți și terți a căror adresă electronică nu este cunoscută.”.</p>	<p>de chemare în judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, reclamantul prezintă instanței de judecată, în conformitate cu art. 212, pe suport de hârtie copiile cererii de chemare în judecată și ale înscrisurilor anexate, în numărul de exemplare necesar pentru comunicarea către pârâți și terți a căror adresă electronică nu este cunoscută.</p>
5.	<p>Articolul 218. Examinarea în fond a acțiunii în contencios administrativ</p> <p>Examinarea și soluționarea în fond a acțiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepții:</p> <p>a) examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în ședință publică, iar în cazuri de excepție stabilite de lege – în ședință închisă. Participanții la proces se citează; în citație se comunică locul, data și ora ședinței. Dacă participanții la proces convin de comun acord, examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă;</p> <p>b) instanța de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acțiunii în contencios administrativ, numai dacă participanții la proces justifică și probează imposibilitatea prezentării probelor</p>	<p>Articolul 218 se completează cu litera „a¹), cu următorul cuprins:</p> <p>a¹) examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ pot avea loc inclusiv prin videoconferință, în acest caz, citația sau înștiințarea cuprinde mențiunea privind modalitatea de participare, precum și datele tehnice necesare accesării ședinței de judecată. Completul de judecată participă din sala de ședințe a instanței, care rămâne accesibilă publicului.”.</p>	<p>Articolul 218. Examinarea în fond a acțiunii în contencios administrativ</p> <p>Examinarea și soluționarea în fond a acțiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepții:</p> <p>a) examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în ședință publică, iar în cazuri de excepție stabilite de lege – în ședință închisă. Participanții la proces se citează; în citație se comunică locul, data și ora ședinței. Dacă participanții la proces convin de comun acord, examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă;</p> <p>a¹) examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ pot avea loc inclusiv prin videoconferință, în acest caz, citația sau înștiințarea cuprinde mențiunea privind modalitatea de participare, precum și datele tehnice necesare accesării ședinței de judecată.</p>

în termenul stabilit de instanță;

c) participanții la proces care s-au prezentat cel puțin o dată în ședința de judecată pe parcursul examinării acțiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citației pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară;

d) neprezentarea la ședința de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanților și/sau a reprezentanților lor nu împiedică soluționarea acțiunii în contenciosul administrativ.

Completul de judecată participă din sala de ședințe a instanței, care rămâne accesibilă publicului.

b) instanța de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acțiunii în contencios administrativ, numai dacă participanții la proces justifică și probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanță;

c) participanții la proces care s-au prezentat cel puțin o dată în ședința de judecată pe parcursul examinării acțiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citației pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară;

d) neprezentarea la ședința de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanților și/sau a reprezentanților lor nu împiedică soluționarea acțiunii în contenciosul administrativ.

CERERE nr. 03/4251 din 17.04.2026
 privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a
proiectului de lege privind modificarea unor acte normative
 (facilitarea utilizării soluției informatice a ședințelor de judecată)

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	- Lege; - Lege privind modificarea unor acte normative (<i>facilitarea utilizării soluției informatice a ședințelor de judecată</i>)
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Justiției
3.	Justificarea depunerii cererii (<i>indicația corespunzătoare sau remarcă precum că proiectul este elaborat din inițiativa autorului</i>)	Proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (<i>facilitarea utilizării soluției informatice a ședințelor de judecată</i>) a fost elaborat de Ministerul Justiției.
3 ¹ .	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (<i>PNA, PND, PNR, și alte documente de planificare sectoriale</i>)	Proiectul actului normativ a fost elaborat în vederea realizării măsurii 7.3.10 – ” <i>Construirea în continuare a unei administrații mai eficiente, moderne, digitale și ușor de manevrat a sectorului justiției</i> ”, prevăzută în <i>Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025.</i>
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	<ol style="list-style-type: none"> 1. Procuratura Generală; 2. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; 3. Ministerul Afacerilor Interne; 4. Consiliul Superior al Magistraturii; 5. Curtea Supremă de Justiție; 6. Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești; 7. Uniunea Administratorilor Autorizați; 8. Uniunea Avocaților din Moldova. 9.
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Andrian ȘARGU, Consultant, Direcția elaborare acte normative Tel. 0 (22) 201-429, email: andrian.sargu@justice.gov.md ;
7.	Anexe (<i>proiectul actului care se solicită a fi înregistrat, nota informativă</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Proiectul legii - Nota de fundamentare - Tabelul comparativ

8.	Data și ora depunerii cererii	17.04.2026
9.	Semnătura Lilian APOSTOL Secretar de Stat	